

Kaanaajoen, Haalasten ja Olanjoen siltatyömaat.

Sieppijärven vedenpinnan laskeminen, josta vähällä saadaan 6 - 10 ha niittyä.

Metsätyömaita on Kemijärvellä Venejärvellä, samoin Kemijärvellä Ruokojärvellä.

Sekä Metsähallituksella Wittavuoren leimikko, joka käsittää 40.000 tunkkipuurunkoa ja 20.000 m³ pinotavaraa.

Laajemmalla silmällä työttömyyden poistamista olisi myös huomioitava Rautatien jatkaminen Aavasaksalta Tornionjokivarrelta ylös Kolarin, jossa sijaitsee laaja kalkkikivialue ja Kolarin Juvakaisen rautamalmialue. Myös tältä kannalta olisi tärkeää saada ratatyöt käyntiin Tornionjokilaaksoon.

Sos. dem. eduskuntaryhmälle

Työttömyystilanne Ylitornion kunnassa.

Ylitornion kunnassa oli t.k. 15 p:nä työlautakunnan kortiston mukaan työttömänä 100 jalkamiestä ja 60 hevosmiestä. Sen jälkeen on tilanne vaihdellut, sillä muutamia kymmeniä hevosia on ollut paikallisissa Kemi Oy:n työmaissa, mutta ovat saaneet ajaa vain yhden tai kaksi palstaa ja ovat palanneet jo koteihin. Työmaat päättyvät 1.2.49 mennessä lopullisesti.

Kemi Oy:n Särkirovan ajo, josta vapautuu Ylitorniolaisia 50 miestä ja 30 hevosta.

Metsähallituksen Koppelomaan työmaa Reanujärven lähistöllä päättyy 1.2.49, josta vapautuu 40 ylitorniolaista hevosta miehineen.

Ylitornion kunnan halkotyömaa Kaulinrannassa päättyy 5.2.49 mennessä. Tästä vapautuu 25 miestä.

Aavasaksen saha on pysäytetty 15.12.48 ja on siitä vapautunut työstä 50 työntekijää (osa naisia).

Tällähetkellä todellisen arvion mukaan on työttömänä 250 miestä ja 70 - 80 hevosta.

Jos Tengeliöjoen rautatieosillan rahennustyö saadaan työn alle, kuten kunnan lähetystölle on luvattu, on siinä työtä vain n. 30 - 40 miehelle ja 10 hevoselle.

Toivomus on, että valtiovallalta ryhtyy kiireellisesti toimenpiteisiin Aavasaksen puu Oy:n sahan käyntiin saattamiseksi.

Metsähallituksen Koppelomaan työmaalla pitäisi avata tukin ajo.

Torasvaarassa leimikko Kantomaanpään lähistöllä Kemi Oy:llä.

Metsähallituksen Mustavaaran leimikko Kaulinrannan takalistolla, jossa voisi aloittaa pinotavaran teon, kämpät ovat valmiit.

Veitsiluoto Oy:llä Pahajärven vaarassa leimattu 12.000 runkoa, jossa ovat myöskin kämpät valmiina. Leimikko sijaitsee Kaulinrannan takalistolla.

Torniolaakson rautatien jatkamistyön käyntiinpano koko laajuudessaan helpottaisi jokilaakson työtilannetta, jota olisi vakavasti kiirehdittävä.

Näiden lisäksi olisi myös Ylitornion alueella olevat maanhankinta-ain kantoasutukseen otettavat alueet saatava työtehtävillä työhön alle.

Jäliennös.

O t e Suomen Metsä- ja Uitto-
työväenliiton Lankojärven osas-
to R.N 30 kokouksesta. 16 pv:
1:tä tammik. 1949.

Pöytäkirja Lankojärven Metsä- ja
Uittotyöväen osaston kokouksessa 16
p:nä tammik. 1949 Frans Hiltusen
talossa. Kokouksessa oli saapuvilla
noin 50 osaston jäsentä. Kokouksessa
puhetta johti Kalle Tuomas ja pöytä-
kirjaa piti Eino Hurtig.

1 §.

Kokous otti käsiteltäväkseen paikkakunnalla vallitsevan työttö-
myystilanteen ja päätti tehdä vaatimuksen SAK:lle ja hallitukselle ja
eduskuntaryhmille, että ne ottaisivat asian kiireellisesti käsiteltä-
väksi, siinä muodossa, että vallitsevaan työttömyyteen saataisiin mi-
tä pikimmin korjaus, uusien työmaiden järjestelyjen kautta.

2 §.

Kokous päätti, että nykyisin vallitsevain tavarain hintain val-
litessa olisi palkat pysytettävä kuitenkin entisellään eikä alennet-
taisi, kuten on jo osittain havaittavissa.

3 §.

Kokous päätti, että työttömyystilanteen aikana valtiovalta vel-
voitettaisiin maksamaan työttömyysavustusta.

4 §.

Kokous päätti, että koska paikkakunnalla on sellaisia työmaita,
jotka voitaisiin panna käyntiin aivan heti, pyytää että seuraavat
työmaat huomioitaisiin: Veitsiluoto OY:n metsätyömaa Kaitarovassa voi-
taisiin panna työn alle aivan heti, sillä työmaalla on valmista pino-
tavaraa metsistä ajettavana. Työmaalla ovat valmiit asunnot.

Sirkkakosken perkaus pantaisiin käyntiin, koska siihen on val-
mis suunnitelma. Tämä on muutenkin välttämätön ja kiireellisesti to-
teutettava, sillä kevättulva on aina aiheuttanut liikenteessä keskey-
tyksen ja viljelykset joutuvat olemaan joka kevät tulvaveden alla.

5 §.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Kalle Mäntyranta ja Osmo
Seikkula.

Kokouksen puolesta:

Kalle Tuomas

Eino Hurtig
v.t. siht.

Olemme tarkastaneet pöytäkirjan ja huomannet sen kokouksen
kanssa yhtäpitäväksi.

Kalle Mäntyranta

Osmo Seikkula.

Pellon kunnan alueen työttömien kokouksessa todettiin kunnan alueella olevan tällä haavaa työttömiä 275 työlläistä. Kunnan tilastokertistön mukaan. Todellisuudessa luku on suurempi, ottamalla huomioon ne, jotka eivät ole syystä tai toisesta kertistossa. Lisäksi tilanne huononee, sillä työmaita loppuu n.m. Veitsiluoto Oy:n työmaa.

Päätettiin esittää lähetystön välityksellä työttömyyden torjumiseksi avattavaksi seuraavia työmaita: Maantien oikaisu Pellon ja Turtolan kylissä, sekä niissä esiintyviä siltatöiden alkamista. Maantie työtä linjalla, Konttajärvi-Rattosjärvi. Lisäksi Orajärven Liekomaalla olevien hiilipuiden ajon alkamista. Viime mainittu vielä siksi, koska nämä hiilipuut on kaadettu rasiin ja katkottu jo useampi vuosi takaperin, Vapon toimesta. Ellei näitä järjestetä kalutukseen, koituu siitä huomattava kansantaloudellinen vahinko, koska mainitut puut lahoavat metsään. Edellä mainittujen lisäksi olisi kiirehdittävä maatalousministeriöönjätetyn esityksen Sirkkakosken perkaustyön ratkaisuun saattamista ja tämän työn alkunpanoa, sekä Orangin asutusalueelle johtavan tietyn aloittamista kiirehdittäisiin.

Alueella olisi lisäksi Veitsiluoto Oy Kaitavaaran työmaalla jo hakattua puinta yli 10.000 m³ pinotavaraa joiden ajo voitaisiin alkaaheti. Tätä toimenpidettä helpoittaa se, koska työmaalla sijaitsee jo valmiit majoitukseen tarvittavat asunnot. Lisäksi voitaisiin näillä alueilla suorittaa hakkutöitä, koska on valmiiksi leimattua metsää suuret alueet.

POSION KUNNAN TYÖTTÖMYYSTILASTO.

Posion kunnassa oli 22.1.-49 98 kortitettua työtöntä hevoseniehet mukaanluettuna, mutta tämä tilasto ei pidä paikkaansa, sen vuoksi, kun työttömyyskortistoa ei oltu lähetetty vielä tähän mennessä kaikilta kyläkunnilta. Enakkoluulon mukaan työttömiä pitäisi olla tällä hetkellä ainakin 150 työtöntä.

Mutta helmi - maaliskuun vaihteessa saadaan vasta täysi työttömyyskuva Posion kunnan työttömyydestä, koska siihen mennessä loppuvat kaikki ansiotyömaat, mitä Posion kunnassa on olemassa tällä hetkellä.

Kunnan alueella tällä hetkellä olevia työmaita on Korajoen eteläpuolella oleva Veitsiluodon työmaa. Tällä työmaalla on noin 60 hevosta 200 miestä. Tämä työmaa päättyy jo helmikuun ajalla. Silloin vapautuu jo noin 50 hevosta ja 150 miestä Posionkuntalaisia.

Toinen työmaa Posion Juniskolla sijaitseva Saarijärven työmaa, omistaa Kemi Oy. Tällä työmaalla on noin 50 hevosta miehistöineen. Tämä työmaa päättyy helmi - maaliskuun vaihteessa. Tästä työmaasta vapautuu Posion kunnan työvoimaa noin 40 hevosta miehistöineen.

Sitten on olemassa eräitä pienempiä työmaita, joissa on kaikkiaan töissä noin 40 hevosta miehistöineen, mutta nämäkin työmaat päättyy jo helmi - maaliskuulla.

Kunnan alueella ei tietävästi tule aukenemaan minkälaisia työmaita, ellei saada varatyömaita kuntaan.

Kunnan toimesta ei ole varattu varatyömaita, ja niin ollen ei kunta ole voinut sijoittaa työttömiä työhön. Nyt on kunta päättänyt järjestää polttopuutyömaan sikäli, mikäli kunnanvaltuuston myöntämällä työttömyysmäärärahalla voidaan järjestää, mutta tällä 300.000 mk määrällä ei voida työttömyyttä sanottavasti lieventää, sillä tämä määräraha menee puitten ostoon, sillä sitten työt teetetään.

Si olisi liikaa ollut työasiainlautakunnan esittämä 350.000 mk määrärahan varaaninen työttömyysmäärärahasteon, jonka kunnanvaltuusto alensi 300.000 markaksi. Niinkuin edellä ilmenee, niin Posion kunnan työttömyystilasto on vakava, ellei valtiovalta puutu asiaan, järjestämällä työmaita, niin kuntalaisten toimeentulo käy sietämättömäksi.

Sillä olisikin kuntasenon järjestettävä kiireellisesti työmaita, sekä myönnettävä työttömyysmäärärahoja.

Kunta on päättänyt antaa työttömyystyömaiksi seuraavia työmaita: Ensiksikin kunta toivoisi, että Kouluhallitus myöntäisi sen Posion kunnan anomus ennakon 1/4 % osan normaali hinnasta näille seuraaville

kouluille; Perä-Posion, Anstjärven, Kynsivaaran koulurakennustarpeiden hankkimista varten. Näitten koulujen piirustukset on kouluhallitus hyväksynyt. Näitten rakennuspuitten ajeon kunta voisi sijoittaa noin 30 miestä sekä 10 - 15 hevosta.

Muista työmaista mainittakoon Posion Mäntyjärven Ranuan tien rakentaminen. Tämän tien rakentamista varten on valtio myöntänyt 10 miljoonaa markkaa ja koska kunnassamme on työttömyystilanne vakava, niin työasiainlautakunta päätti kääntyä valtiovallan puoleen, että tällä tielinjalla pantaisiin työt käyntiin jo talvisaikaan, sillä sellaisia töitä, kuin esim. silta- ja rakennuspuitten ajoa, voitaisiin tehdä jo talvisaikaan, ja mahdollista on, että tälle työmaalle jouduttaisiin rakentamaan myös työntekijöille asuntoja, koska muuten kävisi työmiesten majoitusvälit kovin pitkiksi. Näitäkin töitä voitaisiin tehdä jo talvisin. Mutta yksi huomioonotettava seikka on se, että jos työt aloitetaan, niin ne aloitettaisiin Posion puoleisesta päästä, sen vuoksi, kun Mäntyjärvenkylän asukkailla on kaikki huolto Posiolle päin.

Posion kunnassa Perä-Posion kylässä sijaitseva isonsuon kuivaus. Tätä varten on Posion kunta aikaisemmin tehnyt 2 milj. markan anomuksen valtiolta, mutta tästä ei ole saatu vielä päätöstä. Tästä kyseessä olevasta suesta lienee tarkemmat selitykset niissä asianomaisissa valtionvirastoissa, missä tämäluonteisia asioita käsitellään.

Kariniemen - Posion tien kunnostaminen.

Tämä tie on noin 70 km pitkä, ja tämän tien varressa asuu melkein kolmasosa Posion kunnan asukkaista. Mutta näille asukkaille tuottaa suurta hankaluutta se seikka, kun tätä tietä ei voida pitää talvisaikaan auki, sen vuoksi, kun tie on niin kapea, että sitä ei voida aurata. Tämä tilanne olisi korjattavissa siten, jos tältä tieltä leikattaisiin pahimpia mäkkiä ja oijottaisiin pahimpia kurveja, sekä ajettaisiin täytemaita heikompiin paikkoihin, niin silloin tätä voitaisiin aurata talvisin ja jolloin autoliikenne tulisi olemaan läpi vuoden. Tämä työmaa olisi sopiva varatyömaaksi talvisaikaankin.

Alasuolijärven vedenpinnan lasku.

Tästä asiasta on kansanedustaja Eino Tainio tehnyt aikaisemmin raha-aloite esityksen eduskunnassa, mutta se hylättiin. Vain siitä huolimatta paikallinen väestö esittää, että tätä asiaa on uudistettava ja anottava työttömyysmäärärahoja valtiolta, ja niin ollen pantava työt käyntiin. Tällä toimenpiteellä voitaisiin lieventää myös paikallisen väestön työttömyyttä.

Lisälleimikon anominen Korojoen eteläpuolella olevalle entisellä Veitsiluodon omistajalle työmaalle, jossa on työt käynnissä.

Veitsiluoto on puolestaan anonut lisäleimausta Posion kunta on puolestaan hyväksynyt tämän lisäleimauksen anomisen. Asia on vaan siitä riippuva, mitä Metsähallitus päättää asiasta. Tällä mainitulla työmaalla on tarkoitus lopettaa työt kesken, siltä osalta leimikkoo, jossa jäi pinotavarain teko kesken syksyllä. Mutta työntekijät on tehneet esityksen yhtiölle, että tämäkin alue ajettaisiin rantaan ja laansissa tekisivät ne valmiiksi ja sitten vasta valmiina tavarana luovuttaisivat ne yhtiölle.

Posion Suolijärven tiellä sijaitsevan kuivauslossin lyhentäminen. Tämä lossi olisi helposti lyhennettävissä, koska se on molemmin puolin matalarantaista, tämä olisi erittäin tärkeä ja sopiva talvi-työmaaksi, sillä siihen voisi sijoittaa työhön hevosia ja miehiä.

Kuusamon ja Posion kunnan isojako.

Nitä muuten tulee jatkuvaan työttömyyteen Kuusamon ja Posion kunnan työttömyyttä sitä tulee jatkumaan niin kauan, kuin isojako on toimitettu näissä kunnissa. Siihen saakka on Kuusamon ja Posion kuntien ansioitöistä elävien kuntalaisten etsittävä ansiotyöt toisilta paikkakunnilta, eli sitten oltava varatyömaitten varassa, mutta niin pian, kuin isojako saataisiin toimitettua näissä kunnissa, niin silloin tilanne tulisi huomattavasti muuttumaan kaikin puolin parempaan päin.

Tätä silmälläpitäen nämä kunnat vaatii valtiovaltaa kiirehdimmin Kuusamon ja Posion kunnan isojakoa koskevan lain toteuttamista.

Posiolla 28/1-49

Vilho Tervola
valtuutettu

... astoon hyväksytyjä työttömiä

Sos-Dem. puolueen Eduskuntaryhmälle.

Työttömyystilanne Pelkosenniemen kunnassa.

Työttömiä 29.1.1949 pidetyn työasiainlautakunnan kokouksen mukaan 96 miestä, joista 15 hevosmiestä. Työttömistä on kunnan puolesta sijoitettu kunnan omalle pinotavaratyömaalle 6 miestä.

Kunnan alueella olevista työmaista loppuu Huttukankaan työmaa helmikuun 5 p:nä, joka lisää työttömiä 20 miehellä. Lisäksi on otettava huomioon se, etteivät kaikki työttömät ole vielä ehtineet ilmoittautua, koska työvoimavirasto on ~~lainannut~~ ~~työvoimaa~~ vain yhden kunnan. Pääosa kunnan työvoimasta on sijoittunut ulkokuntien, Savukosken ja Sodankylän kuntien metsätyömaille. Siellä olevat työmaat loppuvat helmi-maaliskuun vaihteessa.

Varatyömäksi ehdotetaan Kairala-Sodankylän maantien rakennustyön jatkamista, josta kunnarvaltuustokin on tehnyt esityksen.

Y. recens

62.1.49
Kauai x Popoia x 19

kunnan työoloista

Yhteensä

Työtoimiysslomake N:o 2.

3) Paljonko kunta on käyttänyt varoja työttömyyden lieventämiseen kuluvan vuoden alusta alkaen asti kaikkiaan _____ mk ja paljonko viime syyskuun 1 päivästä lähtien _____ mk.

4) Paljonko kunta on käyttänyt samaan tarkoitukseen sinä kuukautena, jota tämä selonteko tarkoi-
mk.

5) Paljonko varoja on kunnan menoarviossa varattu työttömyyden lieventämiseen? / 1. m. m
Paljonko siitä on jätelä? / 1. m. m mk.

6) Luettelo kunnan alueella käynnissä olevista töistä:

[illegible]

Kemijärvi ~~ssa~~ 25 p:nä tammi kuuta 19

ssa 25 p:nä
Aajala
Työvoimapäällikkö.

Selonteko on päivättävä sen kuukauden viimeisenä päivänä, jota se koskee, ja ennen seuraavan kuun 5 päivää lähetettävä la-
laitosten ja yleisten töiden ministeriön työvoima-asiamosastolle, sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle sekä työvoima-
päällikölle.

А Н О М У К С И А Т Ъ Н Т Ъ .

Tie ja vesirekonnus hallitukselle Kivellän-Paloperän tiestä.

Aholan ja Kallunkin seurustelu.

Mentalisministeriön insinööriosasto. Kuolajien perheus.

Valtiovarainministeriölle. peruste-asia.

Maatalousministeriö. Valtioneuvoston Vastineiden tiivistelmä.

Työttömyystöihin sijoitettu Kemijärven kunnassa.

Luusuantie 32 miestä,

Pyhäjoentie 30 " Keskustalokas, vanha jo. Karijärven kello

Vuostimo Pyhäjärvi 30 "

Kunnan maatöihin

saven ajoin, kunnan

onma varatyömaa 24 " " Soukka-Suunnittelu ja Kone- ja Käsityö-

116 miestä.

Tilanne 29.1.49.

Sen jälkeen kuin sijoituksen kaikkiin työttömyyksiin on

tehty, työtä vaille jäi 304 miestä. 18 joon varalle.

Niin kuin edellisen viikon raportissa näkyy, on odotettavissa, että työttömien luku kasvaa.

Kyläinjängän ja Kauniskosken tie, joka tulee siirtolaisille

varten. Sekä MLL:n vaaran astutusluokalla 2 on pieni määrä taks-

29-49

A N O M U K S I A T E H T Y.

Tie ja vesirakennushallitukselle Kivelän-Paloperän tiestä.

Aholan ja Kallunkin soranajosta.

Maatalousministeriön insinööriosastolle. Kuolajoen perkkauus.

Valtiovarainministeriölle. percaita-asia.

Maatalousministeriölle. Vallovaaran- Vaadinselän tieasia.

Työmaa ehdotuksia.

**Tie-ja vesirakennushallitukselle, soranajo. Kemijärven- Kello-
selän maantielle.**

**Työnantajana. Metsähallitus, työpaikat etelä Kemijärven hoito-
alueella. Särkivaaran palometsä, Saukkomännikkö ja Rovamänni-
kön joissa olisi tuulenkaatoja ja hakkuujätteitä(asunnot ja
tallit valmiit). Sallanhoitoalueella Paudaslehton leimikko
ja palometsä, jotka sijaitsevat tenniöjoen varrella.**

**Työnantajana maatalousministeriön insinööripiiristä Työmaat
Kylmänjängän ja Kauniskankaan tie, joka tulee siirtolaisia
varten. Sekä Mälävaaran asutusalueella 2 km pitkä maantienteko.**

Jäljennös.

Maatalousministeriön asiain os. ja Kulkul. ja Yleisten
töiden ministeriö.

Asia: Sallan kunnan työasiat.

Jatkuvasti vähenevien työmaiden vuoksi on täällä myöskin alkanut ilmetä työttömyyttä huolestuttavasti. Tämän johdosta kunnan valtuusto päätti ehdottaa paikkakunnalla töitä suorittavalle Perä-Pohjolan Maanviljelysinsinööripiirille, että työt varattaisiin Sallalaisille. Samassa kuitenkin ilmeni, että mainittua työmaan palkkausta vastaan on yleistä tyytymättömyyttä etenkin viemäritöiden osalta. Asian ratkaisu jäi työasiainlautakunnalle, joka tilasi heti palkkaosaston piiritarkastaja Otsamon toimittamaan tarkastuksen. Tarkastus suoritettiin 3.1.49, jossa todettiin, että noilla kesätariffeilla työskennellen palkka on tyydyttävä myöskin talvella. Valtuuston kokouksessa 10.1.49 oli tarkastaja Otsamon kirje työmaan palkka-asiasta tutkittavana, mutta koska edelleen palkkausoloista kuului huonoa, valitsi valtuusto edelleen allekirjoittaneet tutkimaan asiaa, koska työttömät olisi osoitettava juuri mainittuun ~~piiripiiriin~~ työmaahan Sallan pitäjässä. Tutkimus toimitettiin 12.1.49 käymällä 5:ssä eri työpisteessä, jossa todettiin seuraavaa: Työt ojankaivussa suoritetaan kesätariffeilla, ammukset on ostettava työntekijäin, ruokaannokset laatuun ja olosuhteisiin katsoen liian kalliit. Tämän johdosta meidän käsityksemme on, että ~~ajatyöt~~ talvella on 1/3 hitaammat kuin kesällä ja näinollen ei voimassaolevat tariffit ole mitenkään tyydyttävät, koska lunta on n. 50 cm ja maan jääpeite 5 - 35 cm. Korotus on siis välttämätön, koska vuosi sitten oli ehdotetut lisät kuutiolle ja ammukset työnantajalta, jolloin työpalkka oli työn laatuun nähden tyydyttävä.

Käsitellyn johdosta ehdotamme, Sallan kunnan ja työntekijäin puolesta, että palkkoihin olisi tehtävä muutokset koroittamalla ~~ajakuutiointia~~ maan jääpeitteen mukaan siten, että 1 sm ja 1 % esim. 15 sm jääpeitteestä 15 %:n korotus ja lumesta 1 % 10 sm:stä.

Sallassa 13.1.1949

Väinö Isojärvi
Työasiainlautakunnan puheenjohtaja

Kalle Kemppainen

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Lauri Pyörä

Juhani Niemi

Pöytäkirja Perä-Pohjolan U. ja M.
työväen Sisteeristön kutsuunasta työt-
tömiä kokouksesta Karsun Kaasanta-
lolla 21.1. 1949. Klo 16.30.

Kokoukseen oli saapunut n. 50 henkeä
lisäksi oli kokoukseen lähetetty eri
kylästä kokouksien pöytäkirjoja joissa
oli käsitelty työttömyys asioita.

Puheen johtajaksi valittiin Toivo
Lehikoinen ja kirjanpitäjäksi Kalle
Kamppainen.

14.

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

4§.

Päätöslauselma valituksien valittiin yksimielisesti Johan
Kisilaho, Arvo Elf, ja Kalle Kemppainen.

5§.

Keskusteltiin Sallan kunnassa nykyisin vallitsevasta työttö-
myytilanteesta, sillä nyt jo kortisto osoittaa työttömien lukumäärän
lavan hevosmiehiä 150 ja muita työä tekijöitä n. 450.

Myyssin nykyisin las. piirin Sallan toimiston alaiset työmaat
ei keskustelun aiheena, koska on oimaa mahdollisuus mennä töihin mut-
ta jossa palkkaus ja sosiaalinen huolto on nyt alkanut käydä sietämättö-
mäksi.

Samaa todettiin, että yllämainittua toimiston työt ei poista
ja osalle Sallan alueilta työttömyyttä mutta hevosmiehiä osalle ei juuri
ollakaan, joten on välttämätöntä, että kaikki Sallan kunnanvaltuuston ja
niden järjestöjen osoittamat metsä ja tie työt otetaan työä alle.
Keskustelun jälkeen päätettiin yksimielisesti kääntyä hallituksen, eduskun-
nan ryhmien ja S.A.K:n joudon puoleen kiireesti yllä esitettyjen työttö-
myys töiden järjestämiseksi.

Kokous ihmetteli pahaksuutta nykyisen työväen hallituksen edes-
ottamuksi, koska työttömyys todetaan katoetuksi vain sopimuksen

osoittaman demokraattisen kehityksen vastaiseksi menettelyksi.

Työantaja kapitalistien esittämällä asilla oloksi joka ei ole mistään valmisteluista huolimatta alkanut torjua työttömyyttä vaikka talvi on jo puolessa.

Todettiin, että talouden pito on heikolla pohjalla, kun työlläiset perheet ovat turvautuneet jo kanaan apuun lisäksi jättiläisrakas velat korkoineen painaa raskaasti sekä jatkuvasti suuret verot. Voidaan jo todeta että tämä ei ole rauhan sopimuksen mukainen demokratian kehittämistä eikä nykyisen hallitus pysty tehtäviinsä tansaan.

Me vaadimme työtä ja kohtuullista toimeentuloa.

Johan Hakkinen

Johan Hakkinen.

Arvo Eli

Arvo Eli.

Kalle Kemppainen

Kalle Kemppainen.

Jäljennös.

- 2 -

työläisten suuralle enemmistölle ei menet- ja ansiotulojen puuttamis-
sa tai niiden vaikka vain suurensti supistettuna ole mahdollisuutta
sitten veroja, joiden maksusta aikoo maksu myönnettiin kahden kuukau-
dan lykkäys. Kirjall. on nyt tulvilla tulla perimään, ei pakko-
kauppoja voida Valtioneuvosto. Jos suuren vähenemisen
voimaa ei myöskään välttämättä Helsinki. on yhteydessä tehtäviä töitä tule
olamaan niin paljon kuin aikoo.

Allekirjoittaneet Suomen Metsä- ja Uittotyöväen alaisten ammattiosastojen kuluvana tammikuun 23 p:nä Paltamon Melalahdessa, Kajaanin maalaiskunnan Mainuan kylässä ja Sotkamon kirkonkylässä pitämät neuvottelukokoukset valtuuttamiensa edustajien kautta haluavat täten kiinnittää hallituksen ja eri eduskuntaryhmien huomiota siihen huolestuttavaan tilanteeseen, joka metsätöiden suuren vähentymisen vuoksi Kainuussa on muodostunut ja joka uhkaa, elleivät metsän hakkuut ja ajot nyt aloitetuista töistä lisäänty ja jatku hakkuukauden loppuun ja ellei kiireellisesti ryhdytä toimenpiteisiin muiden töiden käyntiin saattamiseksi, muodostuu täysin kestä- mättömäksi. Tämän hetken työllisyystilanne osoittaa, että kun Kai- nuussa esim. hakkuukausina 1946-1947 hakattiin erilaista puuta- varaa noin 2.200.000 pinokuutiometriä ja metsätöissä tähän aikaan vuodesta oli noin 14.000 miestä ja noin 4000 hevosta, niin vastaavat luvut tänä hakkuukautena nyt käytettävänä olevien tietojen mukaan ovat 800.000 pinokuutiometriä ja näissä töissä vain noin 6.000 miestä ja 600 hevosta. Pohjois-Kainuun osalta on lisäksi huomatta- tava, että vertailuvuonna suuri joukko miehiä ja hevosia työskenteli sodan aikana suomalaisten ja saksalaisten sotajoukkojen toimesta tapahtuneiden hävitysten jälleenrakennustöissä. Kun metsäkauppoja tämän hakkuukauden aikana ei ole saatu syntymään kuin hyvin vähäs- sä määrässä, niin metsää omistavat pienviljelijät, joiden vähäisiltä viljelyksiltään saamiensa tulojen lisäksi aina on ollut saatava huomattava osa tuloistaan metsiensä myynnistä ja metsätöistä ovat nyt menettäneet nämä ~~kainuun~~ tulonsa, Ansiotöiden tarve tästäkin syystä on lisääntynyt. Vaikka siis virallisesti on työttömiä vain noin 600 miestä, joka sekin Kainuun vesistön vähälukuisuuden huomi- oon ottaen on huomattavan suuri, kuitenkin tosiasiaa metsätöissä joka talvi työskennelleistä on nyt ansiotöitä vailla noin 8.000 mies- tä ja yli 3.000 hevosta. Työttömyyskortistoon ottamisesta annetut ohjeet useassa tapauksessa ovat syynä siihen, että heitä, näitä oh- jeita muuttamatta ei voida virallisesti merkitä työttömyyskortistoon.

Haluanne tässä yhteydessä korostaa, että pienviljelijä-metsä-

työläisten suurelle enemmistölle ei metsä- ja ansiotulojen puuttuessa tai niiden vaikka vain suuresti supistettua ole mahdollisuutta maksaa verojaan, joiden maksusta aikoinaan myönnettiin kahden kuukauden lykkäys. Mikäli ne nyt talvella tullaan perimään, ei pakkohuutokauppoja voida välttää. Metsänhakkuiden ja ajojen suuren vähenemisen vuoksi ei myöskään uittoja ja niiden yhteydessä tehtäviä töitä tule olemaan niin paljon kuin aikaisemmin.

Tilanne Kainuussa voidaan pelastaa vain panemalla käyntiin sellaisia yleisiä, välttämättömäksi katsottavia töitä, joiden suorittamiseen sodan ja sen jälkeisten vuosien aikana työvoimankaan puutteen vuoksi ei ole ollut mahdollisuuksia. Mainitsemme seuraavassa muutamia sellaisia:

Kontiomäen - Taivalkosken rautatien, Hyrynsalmen - Pesionkylän - Suomussalmen rataosan rakennustöiden loppuunsaattaminen.

Maaselän aseman seudulta Kuhmon suuntaan rakennettavan rautatien suuntatutkimusten suorittaminen ja rautatien rakennustöiden aloittaminen.

Rautatien rakentaminen Savon radalta Otanmäen rautakaivokselle.

Asema-alueen poikki johtavan alikäytävän rakentaminen Kajaaniin.

Kientajärven itäpuolisen Suomussalmen - Juntusrannan maantien rakentaminen.

Suomussalmen - Taivalkosken maantiestä Perangan tiehaarasta Selkoskylään johtavan maantien rakentaminen.

Hyrynsalmen - Suomussalmen maantiestä erkanevan Jumaliskylään johtavan maantien rakentaminen.

Maantiesillan rakentaminen Otermajärven salmeen tai vaihtoehtoisesti maantien rakentaminen Otermajärven ympäri.

Suomussalmen asutusalueen maantien rakennustöiden loppuunsaattaminen.

Pohjoislahden - Hietaperän Maantien rakennustöiden loppuunsaattaminen.

Sotkamon - Iisalmen maantiestä erkanevan Kajaanin - Lahnasjärven maantiehen yhtyvän Mustamäen^{tien} rakennustöiden loppuunsaattaminen.

Puolangan - Lylykylän tien yhdistäminen Suomussalmen - Pesionkylän tiehen.

Ristijärven - Mustavaaran tien yhdistäminen Kuhmon - Lenttiiran tiehen kulkien Härmä- ja Kuusamonkylien kautta.

Jaalangan asemalta tienteko Puolangan Puokionvaaralle.

Paltamon - Melalahden - Hakasuon - Pehkolahden tien rakennustöiden loppuunsaattaminen.

Tolola - Saviranta tien jatkaminen.

Hepomäki - Hannusrannan tien rakentaminen.

Hahtola - Sutela - Vaaranpään tien rakennustöiden loppuunsaattaminen.

Jo silloin kun Kontiomäen - Taivalkosken rautatien ja siitä Pesjön asemalta Kiantajärven rantaan johtavan satamaradan rakentamisesta aikoinaan on päätetty, on tullut perusteellisesti selvitettyä, miten suuri valtakunnallinen merkitys tuolla metsärikkaiden seutujen läpi johtavalla rautatiellä tulee olemaan. Sotaa seuranneissa, monessa suhteessa uusissa oloissa sen merkitys käsittääksemme on entisestään lisääntynyt. Silloin kun eduskunta v. 1947 valtiopäivillä lausui hallitukselle toivomuksen, että se toimittaisi tutkimuksen rautatien rakentamisen mahdollisuuksista vedenjakajaa pitkin Kuhmoon, on niinikään tullut selvitettyä, mikä merkitys tällä, suurin maksi osaksi hakkaamattomien metsä-alueiden läpi johtavalla rautatiellä yksistään puutavarain saannin vuoksi tulisi olemaan. Mikäli Otanmäen rautamalin louhintaan joskus todella aiotaan ryhtyä, niin rautatien rakentaminen sinne on välttämätöntä. Mitä Kiantajärven itäpuolitse Suomussalmelta Juntusrannalle johtavan ja Suomussalmen - Taivalkosken maantiestä Selkoskylään johtavan maantien rakentamisiin tulee, niin hankkeet raukesivat aikoinaan yksinomaan sen vuoksi, että puolustuslaitos maanpuolustuksellisten syiden vuoksi niitä vastusti. Nyt näitä syitä ei pitäisi olla olemassa. Useimmat esittämistämme töistä on kerran aloitettu, monet jo hyvinkin pitkälle suoritettu, mutta sodan tai muun syyn vuoksi keskeytetty.

Ryhtymättä näiden töiden loppuunsa suorittamisen merkitystä useampien kohdalta erikseen selvittämään vain toteamme niiden olevan paikallisen väestön elämän edellytysten helpoittamisen kannalta välttämättömiä. Maamme työläisten ja pienviljelijäin, sekä hyvin suuressa määrin meidän metsätyöläisten usein erittäin vaikeissa oloissa tapahtuneen työskentelyn ansiosta sodasta johtuvat vauriot on suurimmaksi osaksi korjattu ja maamme talous elpynyt nopeammin kuin monetkaan sodan päätyttyä rohkenivat uskoa mahdolliseksi. Elin-tasonkin entistä nopeammalle nousulle pitäisi näinollen nyt olla olemassa riittävät edellytykset. Sen vuoksi haluamme korostaa, että emme voi emmekä halua ymmärtää työttömyyttä välttämättömyytenä. Haluamme korostaa, että hallituksen ja eduskunnan tehtävänä on hoitaa maan asiat siten, että täystyöllisyys ja taloudellisten mahdollisuuksien mukaiset tulot jokaiselle kansalaiselle tulevat turvatuiksi. Siinä

tarkoituksessa odotamme hallituksen ja sikäli kuin ne tulevat eduskunnan käsiteltäväksi, eduskunnan ryhtyvän kiireellisesti toimenpiteisiin esittämiemme töiden käyntiin saattamiseksi.

Kajaanissa 26 p:nä tammikuuta 1949.

Kokouksien valtuutetut:

Eino Kurkinen

Eino Kurkinen

Yrjö Väänänen

Yrjö Väänänen

Matti Pussinen

Matti Pussinen

Melalahti

Melalahti

Mainua

Mainua

Vuolijoki

Vuolijoki

Nimet oikeaksi todistavat:

Valde Hyvärinen

Kerttu Kumpuläki

Jälgemöksen oikeaksi todistavat:

Eino Ojuna

Eino Kangasala,

Neoplatonizmus je činná náboženská organizace s cílem šířit víru v Boha.

Työttömyydestä on joutunut jo tähän mennessä karsimaan n. 3000 ihmistä, kun otetaan huomioon työttömien perheiden jäsenetkin. Varsinaisia työttömiä on virallisten tilastojen mukaan kaikkiaan 728. Kuitenkin tilanne on vieläkin vaikeampi, sillä kortistosta punituvat sellaiset työttömät, jotka eivät ole vielä ilmoittautuneet kortistoon ayyttä, koska aikaisemminkin ilmoittautuneet eivät ole päässeet työhön ja näinollen joutuneet etsimään vapaita työmiä, tosin tuloksetta ja näitä on noin 150 henkeä.

Tilastosta punttuvat myös sellaiset pienviljelijät, jotka omistavat 3 hehtaaria maata, joita ei työssänsänsäntakunta ole voinut astusten perusteella merkitä kortistoon, mutta tilanne on kuitenkin sellainen, että näitä täytyy käsitellä aivan samoin kuin sellaisia, joilla on tätä hehtaarinäärää vähemmän, sillä heillä voi useammalla viime kesäisen sadon, joten he ovat täysin riippuvaisia talvikauden työstä ja työttömyys koskee myös raskaasti heihin.

Monet työttömät työlläiset sekä pienviljelijät ovat joutuneet sellaiseen taloudelliseen asemaan, että ei ole tietoa, miten toimeen tullaan. Useilla on jo eri kaappeihin velkaa kymmenentuhatta ja yli siitäkin. Samalla näillä henkilöillä on samanlaisia velkoja useimpiin kaappeihin. Nyt on siis kysymys siitä, mistä voidaan saada lisää ja ei ole muuta tietä, kuin jättää kunnan köyhäinhoidon varaan.

Tilannetta vielä vaikeuttaa se, että syksyllä maksettaviksi langenneet kunnallisverot ovat hyvin monilta jääneet työttömyydestä johtuen maksamatta ja nyt painaa päälle verojen ulosperiminen. Se tietää vakavaa pakkohuutokauppauhkaa.

Koska tähän on välttämättömyys, että valtiovalan taholta kiinnitetään asiaan vakavaa huomiota ja että niihin tuihin, mitä kunnan taholta on esitetty suoritettavaksi varatuin, myönnettäisiin pikaisesti tarvittavat varat, ja että myös valtiovalta ottaisi vakavasti huomioon sen, että työlläiset tulevat saamaan myös toimeentulonsa vastaavan palkan, eikä vain pelkästään työn.

Näitä asioita käsiteltiin m.m. Kunnan työasiain lautakunnan kokouksessa Kunnassa 26 päivänä tammikuuta 1949. Kokouksessa olivat saapuvilla m.m. puh.joht. Miilo Kukkonen, metsänhoitaja Väinö Oksa työvoimapiiristä ja insinööri Olavi Lyytinen tie- ja vesirakennuspiiristä.

Metsänhoitaja Oksan esitettua nykyistä tilannetta työritämällä päätettiin esittää Kulkulaitosten ja Yleisten töiden ministeriölle, että työttömyystyömaiksi perustettaisiin Kunnassa seuraavat työmaat tärkeäjärjestyksessä lueteltuina: 1) Ahvenjärven - Kurettijärven - Reposen kuivaustyömaat, 2) Kantojoen - Rantalahden tietyömaa, 3) Murtovaaran - Junturannan tien perusparannustyö, 4) Kuolion - Purnuvaaran tien rakennustyö, 5) Penikkalahden kumantien teko, 6 Kunnan - Rantalahden tien parannustyö.

Viitaten edellä olevassa esitetyt työmaat, joihin voitaisiin sijoittaa työvoimaa seuraavasti:

1. Ahvenjärven - Kurettijärven kuivaustyömaille 80 miestä.
2. Kantojoen - Rantalahden tietyömaalle noin 200 jalkamiestä ja 50 hevosmiestä.
3. Murtovaaran - Junturannan tien perusparannustyömaalle noin 100 jalkamiestä ja 50 hevosmiestä.
4. Kuolion - Purnuvaaran tietyöhön noin 200 jalkamiestä ja 50 hevosmiestä.
5. Penikkalahden kumantien työmaalle noin 200 jalkamiestä ja 50 hevosmiestä.

Kunnan työttömien valitsena
Pohjolan työttömien lähetystön
jäseni

Veikko Salo
Veikko Salo

Iin kunnassa ovat työttömät menettäneet jo tähän mennessä työttömyyden takia 4800 työpäivää. Tällä kertaa on työttömiä 60 jalkamiestä ja 42 hevosmiestä. Kunnan taholta ei ole mahdollisuutta näiden työhön sijoittamiseen. Varatöinä on järjestetty Tornion maantien oikaiseminen Haukiputaan rajalta Iihin, Simattasalmen Yläpään ruoppaus ja Kärppäsuon kuivatus. Töissä maksetaan huomattavasti alle varsinaisten hinnoittelujen. M.m. Kärppäsuon kuivatuksessa on maksettu kesäiseen aikaan ojan kaivuussa 80 markkaa kuutiolta, mutta talvityönä suorittaessa vain 50 markkaa kuutiolta.

Työttömyystilanne Rovaniemen kauppalaassa.

24.1.1949 työttömyyskortistoon merkitty 300 miestä, joista lautakunta hyväksynyt 250 miestä, sijoitettu varatöihin kauppalan viemärityömaalle 120 miestä. "Virallisesti" on siis työttömiä 130 miestä. Mainittua työmaata varten on myönnetty 4,5 milj. markkaa. Viemärityöt loppuvat kevään tullen maaliskuuhuhtikuun vaihteessa, jolloin tilanne käy vakavaksi, jollei järjestetä muita sopivia töitä.

Varatyömaiksi ehdotetaan Postitalon, kauppalan virastotalon ja Punaisen Ristin terveystalon rakennustöiden uudelleen aloittamista täydellä teholla.

Postitaloa varten myönnetty 14 milj. 400 tuhatta markkaa, mutta töitä ei ole aloitettu täydellä teholla.

Työttömyystilanne Rovaniemen maalaiskunnassa

Työttömyyskortistoon ilmoittautunut 150 miestä. Varatöitä ei ole avattu.

Kunnanvaltuusto huomionnut työttömyyden kasvun helmikuun 15 päivän jälkeen nousevan 1500-2000 mieheen, koska silloin päättyvät metsätyöt.

Työt loppuvat seuraavissa metsätyömaissa helmikuun 15 p:nä Kuettiselässä, Kiväärivaarassa, Mustiorovassa, ja yleensä Ounasjokivarren työmaissa.

Työttömyystilanteesta Sodankylän pitäjässä.

25-1-1949

Eri ammattialojen työttömiä hyväksytty työttömyyskortistoon 107 ja kortistoon on hakijoita 20 henkilöä.

Metsätöissä työskentelee ajomiehiä 310, joiden mukana 800 jalkamiestä, jotenka hakkuu- ja ajotöissä työskentelee yhteensä 1100 miestä, josta määrästä vieraspaikkakuntalaisia 20%.

Työnantajilta saatujen tilastojen mukaan Sattasvaaran ja Seunuvaaran metsätyömaat päättyvät viimeistään helmikuun loppuun mennessä. Utsamovaaran työmaa arvioidaan kestävän ehkä maaliskuun leppupuolelle.

Kuten yllä osoitetusta käynee selville, muodostuu työttömyys Sodankylän pitäjässä kevätkaudella yhä vakavammaksi.

Kunnan alueella voitaisiin suorittaa seuraavia töitä: maantie Sodankylä - Savukoski, johon kuuluu sillanteko Kitisen yli.

Metsätyöt voisi aloittaa Veitsiluoto Oy Voutavaaran metsätyömaalla jossa on valmis leimau ja asunnot.

Sodankylän kirkolle viemäri- ja vesijohtoverkosto.

Pysäytetty postitalon rakennustyömaa.

Sos. demokraattinen eläkeläisryhmä

Terve! on kunnas.

Työttömyystilanne Kiimingin kunnassa.

Kunnassa asuu 500 - 600 henkilöä, joille ansiotyöt ovat välttämättömiä. Tämä väestö saa pääsääntöisesti ansionsa metsä- ja uittotöistä.

Kuluva hakukauden aikana ovat kunnan alueella työt käynnissä Aström Oy:n, Toppila Oy:n ja Santaholma Oy:n metsätyömailla. Näiden työmaiden työt päättyvät helmikuun aikana, jolloin niissä olevat työntekijät joutuvat työttömiksi.

Tammikuun puolivälissä lopetti Oulu Oy työt kunnan alueella sijaitsevat kaikki metsätyömaat.

Työttömyyskortistossa on 55 työntekijää, mutta tämä lukumäärä ei pidä paikkaansa, sillä kaikki työttömät eivät ole ilmoittautuneet työttömyyskortistoon. Työttömien lukumäärä on todellisuudessa lähes kaksinkertainen ja helmikuun aikana tämä lukumäärä tulee moninkertaistumaan e.m. työmaiden töiden päättymisen takia. Kiimingin kunta on tähän mennessä sijoittanut töihin 11 miestä, joten ilman työtä on tällä hetkellä kortiston mukaan 44 miestä, joista osa hevosmiehiä.

Mahdolliset työmaat:

Kunnan alueella on mahdollista työttömyyden torjumiseksi avata seuraavia työmaita:

1. Kunnan alueella sijaitseva n.s. jokivarren tien perusteellinen korjaus. Tie- ja Vesirakennushallituksen Oulun piirillä on asiasta valmis suunnitelma.

2. Oulun - Kuusamon maantiessä Kiimingin kirkonkylän kohdalla olevan n.s. Viitan matkan oikaiseminen.

3. Soran ajaminen hevosilla kunnan alueella oleville valtion hoidossa oleville teille. (Teiden pituus 49 km)

4) Jolosjoen perkaus. Valmis suunnitelma Oulun/piirissä.

5. Vitte- eli Utkulasuon kuivaus. Suunnitelma samoin Oulun Maanviljelyspiirissä.

Kunta järjestää työttömyystyöosuutensa Metsänhoitoyhdistyksen metsäperkaustöillä ja kunnan teiden peruskorjauksella (Teiden pituus 32 km).

Kunnan varoilla järjestettävät työt eivät kuitenkaan kykene poistamaan työttömyyttä. Valtion on viipymättä avattava e.m. työmaita.

Eino Kauppinen

Tervol an kunta.

I. d. stas buntā
nykonnalle.

Kunta on sijoittanut varatöihin 13 jalkamiestä ja 5 hevoseniöstä.

Sanomalehdistä poimittujen tietojen mukaan käyvät nämä valtion myöntämät määrärahat yhä lisääntyvän työttömyyden torjumiseen riittämättömiksi, joten määrärahoja olisi lisättävä täystyöllisyyden edellyttämään määrään.

Tervolan kunnan alueella on 5 isoa asutusaluetta, jotka Lapin kolmio, joilla alueilla on kato ollut viime kesänä täysellisesti 100%. Naisten alueiden väestön taloudellisen aseman turvaamiseksi on valti-
ovallan tyhdyttävä tarkoituksiin toimenpiteisiin ensi kesän siemen-
viljan saannin turvaamiseksi kansaneuustaja Eino Tainion aloitteen
mukaan.

Kunta on suunnitelmiinsa ottanut seuraavat työmaat varatöitä

- Samoin olisi myös mahdollisuus avata Metsähallituksen Lintu-
pirtin ajotyö noin 20:llä hevosella.

Samalla vaadimme, että näissä varatoissa maksetaan normien mukaiset palkat, ei riitä pelkkä työn suoma ilo.

PÖYTÄKIRJA sos.dem.eduskuntaryhmän kokouksesta 3 päivänä helmikuuta 1949 kello 17. Eduskuntatalossa ryhmähuoneessa. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Fagerholm, Kajala, Karvonen, Koivulahti-Lehto, Kulovaara, Lehtokoski, Pyy, Simonen, Turunen, Varjonen, Welling. Läsnä olivat lisäksi ministeri Suontausta, toimittaja Manninen SS:stä, maisteri Paasivuori TST:stä, sihteeri Reiman puoluetoimistosta sekä Toivo Mansner, Otto Marttila ja Vilho Harinen. Puhetta johti Hakkila ja sihteerinä toimi Paasio.

1.§.

Läsnäolo-oikeus myönnettiin Viljo Perälälle Vilho Väyrysen suosituksesta.

2.§.

Ryhmän tilit vv:lta 1947-48.

Puheenjohtaja ilmoitti, että ryhmän tilit vuosilta 1947-48 on tarkastettu.

Sihteeri luki tilintarkastajien lausunnon, jossa ryhmää kehoitettiin myöntämään vastuuvapaus rahastonhoitajalle, mutta huomautettiin lisäksi kirjoittamattomista pöytäkirjoista ja maksamattomista jäsenmaksuista, joiden asioiden korjaamiseksi olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin.

Hakkila: Paasivuoren kirjoittamattomat pöytäkirjat on saatava kuntoon.

Tervo ja Rantala: Ilmoittivat, että asia on jo järjestetty.

Päätettiin myöntää vastuuvapaus Uno Raatikaiselle.

Valiokuntapaikkojen täyttäminen.

Puheenjohtaja: Esitteli valmistavan valiokunnan tekemän ehdotuksen valiokuntapaikoista. (Liitteet 1 ja 2).

Tervo: Kiellettiin ulkoasiainvaliokunnan jäsenyydestä jätettiin tilalleen Kilpeläistä.

Hillelä: Ilmoitti, että Koivulahti-Lehto ei ole vielä sairautensa vuoksi ilmoittautunut näille valtiopäiville ja on häntä siten mahdotonta ehdottaa valiokuntiin.

Malkamäki: Ehdotti, että Koivulahti-Lehdon tilalle pantaisiin siihen asti, kun hän tervehtyy, Nurminen varajäseneksi sivistysasiainvaliokuntaan ja Hillelä vakinaiseksi laki- ja talousvaliokuntaan.

Päätettiin hyväksyä valmistavan valiokunnan ehdotus keskustelussa ehdotetuina muutoksina.

Selostus käydyistä kauppaneuvotteluista.

Takki: Moskovassa käytyjen kauppaneuvottelujen kulku oli täysin normaali. Venäläiset hyväksyivät maailmanmarkkinahinnat neuvottelujen perustaksi. Se oli meille hyvin edullista. Metalliteollisuus sisältyy vientiimme Neuvostoliittoon uutena artikkelina. Lisäksi viedään sinne huomattava määrä puutaloja. Viennin yhteissumma on 47,5 miljoonaa dollaria ja tuonti 45 miljoonaa dollaria. Pienemmällä tuonnilla saadaan aikaan parempi tasapaino.

Hintojen puolesta jouduttiin taistelemaan kynsin hampain. Hinnat laskeneet vuoden tuonnissa vuoteen 1948 verrattuna huomattavasti. Tuonnin yhteismäärä oli 1948 32.160.000 dollaria vuoden 1948 hintojen mukaan. Tuonnin yhteismäärä 1949 26.900.000 dollaria 1949 hintojen mukaan. Alennus on 5,3 miljoonaa dollaria.

Kova neuvottelu käytiin sahatavarasta. Viime vuonna oli standartin hinta 175 dollaria, mutta nyt ainoastaan 172,5. dollaria. Pitää kuitenkin ottaa huomioon lieventävänä asianhaarana, että spesifi-

kaatio on helpompi kuin viime vuonna. Viennissä on tapahtunut noin puolen miljoonan dollarin alennus. On erikoisesti mainittava, että saimme suuren määrän neste mäisiä polttoaineita. Niitä on saatu tarpeen täyttävä määrä, joten niihin ei tarvitse uhraa kalliita dollareita. Tämä sopimus on paras kaikista Neuvostoliiton kanssa tehdyistä sopimuksista. Samalla saatiin sotakorvauksia koskeva 5 miljoonaa dollarin lykäys pidennettyä kuudeksi kuukaudeksi.

Meillä on maksettavana sakkoa sotakorvaustoimitusten viivästymisestä neljäntenä vuonna 963.000 dollaria. Nämä eivät ole mitään tavallisia dollareita, vaan ne on maksettava määrättyissä tavaroissa vuoden 1938 kurssin mukaan ja hintojen mukaan. Näistä päivän neuvottelujen jälkeen suostuivat venäläiset poistamaan 2/3.

Viskosa-yhtiön perustamiseen on meiltä ja Neuvostoliitolta kummaltakin varattu 325 miljoonaa. Tämän asian hoitaminen on erittäin vaikeata. Muutaman piirtäjän palkkaaminen aiheutti paperisotaa aina Moskovaan asti. Siitä olisi tullut ainainen surunlapse ja sen vuoksi olemme odottaneet vain sopivaa hetkeä tämän sopimuksen purkamiseksi. Nyt oli Neuvostoliitto halukas ottamaan troolareita Viskosan osakepääomaa vastaavalla summalla ja sopimus purettiin. Viskosan purkaminen on mielestäni kaikkein arvokkain tulos koko neuvotteluissa.

Englannin ja Suomen välisissä neuvotteluissa on noudatettu ohjetta, että on pyritty entistä suurempiin vientimahdollisuuksiin. Tuonnissa kiirmitettiin erikoista huomiota elintärkeitten raaka-aineitten ja nestemäisten polttoaineitten saantiin. Kivihiiltä saamme edullisemmin Puolasta. Tärkeätä oli määritellä sopimus siten, että meille vähemmän tärkeitä tavaroita ei tulla tuomaan. Tekstiilejä, kankaita ja moottoriajoneuvoja oli pakko ottaa. Puntatuloja kertyy n. 41,5 miljoonaa puntia ja menoja saman verran. (£=4 dollaria) Kauppa Englannin kanssa muodostui vientivoittoiseksi. Se on tärkeätä, sillä tarvitsemme puntia muita maita varten. Vientiin sisältyy 190.000 std. sahatavaraa, 100.000 syltä kaivospölkkyjä jne. Puutaloja oli varattu 500.000 punnan erä ja samoin puusepäntuotteita. Saimme aika vapaat kädet. Englannista saamme 50-60.000 tonnia rautaa ja terästä, joka on hyvin tärkeätä. Samoin 60.000 tonnia bentsiiniä ja 155.000 tonnia nestemäisiä polttoaineita, villaa, tupsia, puuvillaa, villalankoja ja muita tekstiilejä niin paljon kuin halutaan. Sokerin hinta täällä oli liian korkea. Puunjalostustuotteiden vienti aiheutti vaikeuksia. Kokonaisvaikutus uudesta kauppasopimuksesta on, että se laajentaa kauppavaihtoaamme ja parantaa puntatilannettamme.

Päätös: Ministeri Takin selostus merkittiin kuulluksi.

Selostus työllisyydestä, työttömyydestä ja palkkakysymyksestä.

Härmä: Palkkarintamalla ovat kommunistit virittäneet taistelun sosialidemokraatteja vastaan väittämällä, että sosialidemokraatit ja porvarit ovat ryhtyneet alentamaan palkkoja. Rafael Rinnettä on erikoisesti syytetty, eikä aivan aiheetta. Peri työntantajaa on nimittäin asetettu syytteeseen, että he maksavat liian korkaita urakkapalkkoja. Siitä on lähetetty ilmoitus myös metallityöntantajaliitolle ja huomautettu, että

jos ansiot nousevat yli ohjepalkkojen 70-75% useita viikkoja peräkkäin, niin palkat olisi tarkistettava. Liitto on lähettänyt kirjelmän edelleen kiertokirjeenä omille järjestöilleen ja nämä käyttävät sitä hyväkseen näyttämällä työläisilleen ja vedoten siihen palkkoja alentaessaan. Se on herättänyt suuttumusta SAK:n jäsenistössä. Hinta- ja palkkaneuvosto on työnantajille huomauttanut, että palkkasäännöstely ei tunne mitään kattoa, sen avulla asia on järjestynyt. SAK:n kommunistit käyttävät asiaa edelleen hyväkseen ja jakavat asiasta lentolehtisiä työpaikoilla työläisille.

On vaadittu, että metsätyöläisten palkkoja on korotettava. Palkat määräytyvät metsän mukaan ja työnantajat selittävät yleensä lohkonsa paremmiksi, kuin mitä ne todellisuudessa ovat. Siten ovat palkat jääneet huonoiksi ja huonommiksi, kuin mitä ne säännöstelyn mukaan olisivat.

Senjälkeen, kun asiat lopullisesti selvitettiin SAK:n kanssa ei lakkoja enää ole esiintynyt. Ainoa lakko oli merimiehillä, mutta se johtuu siitä, että heidän palkkansa ovat vapaat eivätkä he siten saaneet sitä 11 %:n korotusta, joka tuli kaikille muille. Kiinteistötyöntekijät eivät ole saaneet SAK:n lupaa lakolleen, jonka vaatimukseen sisältyy mm. 25 %:n palkankorotusvaatimus. Palkkaneuvottelut on SAK:n kanssa saatettu lopulliseen päätökseen. Kuoppakomitea on saanut työnsä valmiiksi. Työnantajat ovat kuoppakorotuksia vastaan, mutta komiteassa asia ratkaistiin puheenjohtajan (Härmä) myönteisellä äänellä. Kuoppakorotus on 1-5%. Työnantajien edustajat ovat jättäneet vastalauseensa, jossa sanotaan mm.: "Kysessä olevan korotuksen toteuttaminen tietää maatalouspalkkojen korottamista, eikä maatalous pysty korotettuja palkkoja maksamaan." Valtion viran- ja toimenhaltijain kysymys ratkaistiin siten, että kuoppakomiteaa laajennettiin. Komitean tehtävänä on aikaansaada kuoppakorotus myös viran- ja toimenhaltijoille. Päätöksillä on yleensä pyritty kuoppakorotuksia antamaan niin vähän kuin mahdollista. Teollisuus kestää tämän korotuksen ilman muuta, mutta maatalouspalkat olisi pitänyt erottaa yleisestä päätöksestä.

Työttömyyskysymyksen ratkaisemiseen väittävät kommunistit hallituksen suhtautuvan täydellisen välinpitämättömästi ja siten muodostuvan kapitalistien välikappaleeksi. Työttömyys on kehittynyt yhä vaikeammaksi. Työttömyyskortistoissa on tällä hetkellä $21.076 + 523 = 21.599$ henkeä. Työväilyskortistoissa, joihin kuitenkin sisältyvät myös työpaikan vaihdosta haluavat, on 28.268 henkeä.

Työttömistä on kuntien töihin sijoitettu 4.732 henkilöä. Kuntien velvollisuus olisi kuitenkin tästä määrästä sijoittaa 7.238. Kunnat on jaettu eri varallisuusluokkiin, ja joutuvat ne sijoittamaan määrätyn prosentin työttömistään. Valtio on tähän mennessä sijoittanut 3.625 henkilöä, velvollisuus olisi ollut 13.132. Tämä johtuu kuntien hitaudesta ja toimistojen viivyttelystä. Valtioneuvosto on myöntänyt niin paljon määrärahoja, että 13.099 olisi niillä helposti voitu sijoittaa. Kun on kysymys suurista töistä, eivät asiat selviä niin nopeasti, kuin olisi toivottavaa. Työvirasto toimii pienellä työvoimalla, mutta se saa esitykset nopeasti valtioneuvostolle. Tilanne on huono niiden työläisten osalta, jotka tarvitsevat sosiaalista huoltoa. Valtioneuvosto on toiminut niin ripeästi kuin on ollut mahdollista ja hyväksyttänyt kaikki työesitykset, joita on voitu tehdä.

Huunonen: Härmä on luonnehtinut Rinteen selkkauksen oikein, siitä on ollut sosiaalidemokraateille paljon haittaa. Täytyy sanoa, että palkkaosaston toiminta oli liian pitkälle viety, sille se on toiminut vastoin palkkapäätöstä. Lakkojen suhteen olemme suvannossa, mutta useitten päättyvien sopimusten tilalle ei ole saatu uusia. Käynnissä olevat lakot johtuvat periaatekysymyksistä. Sitä on myös talonmiesten lakko eikä siihen sisälly palkkakysymyksiä, vaan vain tapa säilyttää nykyinen tilanne. Lämmityskiellosta olisi pitänyt neuvotella SAK:n kanssa. Merimies-Unionin olisi pitänyt lakossaan ottaa myös yhteys SAK:hon. Jos Merimies-Unioni alkaa työtaistelun, niin se erotetaan SAK:sta. Kuoppakorotus on minimaalinen juttu, eikä se ole aiheuttanut maatalouden kohdalla mitään vallankumousta. Jos ei kuoppakorotusta maatyöläisille olisi saatu aikaan, olisi SAK menettänyt heidän kannatuksensa. Ei ole meillä varaa jättää tienoheen näin vaikeassa asemassa olevia.

Työnantajien harjoittamasta politiikasta näkyy, että ei tarvita paljoa lapualaisajan työnantajien esillesaamiseksi. Erittäin räikeänä on tämä tullut näkyviin maataloustyönantajien kohdalla. Uudessa työehtosopimuksessa on ssuria huononmuksia. Kaikissa työehtosopimuksen uusimisneuvotteluissa esiintyivät työnantajat erittäin röyhkeästi. He ovat lähettäneet liikkeelle huonontaakseen nykyistä olotilaa. Numerot osoittavat heikosti maan todellisen tilan. Piilevää työttömyyttä esiintyy enemmän kuin viralliset numerot antavat aiheutta olettaa. Perä-Pohjolan työttömyys on luku erikseen. Se on vaikeasti järjestettävissä, sillä siellä on erittäin vähän sopivia työkohteita. Siellä on olemassa paljon katkeruutta, joka kestää kauan ja kohdistuu sos.-dem. puolueeseen.

Kuittinen: Karjalassa ei ole tehty mitään valmistelevia töitä työttömyyden ehkäisemiseksi. On erittäin tärkeätä, että työttömyyskysymystä harkitaan vakavasti ryhmässä. Jäsenjoukot siirtyvät kommunisteille, jos emme pysty tätä asiaa kunnolla hoitamaan. Ainakin Imatralla johtuu työttömyys suurten herrojen välinpitämättömyydestä.

Järvinen: Kymen työttömät ovat tyytymättömiä valtioltaan. Siellä on kortistossa 530 työtöntä + kortiston ulkopuolella olevat. On saatu sijoitusmahdollisuuksia, mutta teknillisten vaikeuksien tähden ei ole saatu sijoitettua kuin 500. Toivoisin, että myös Kymen kohdalla työttömyyttä lievitettäisiin. Moitteet viranomaisista kohtaan ovat aiheellisia, mutta työvirastot toimivat huonosti teknillisen työvoiman puuttuessa. Ei ole iloa myönnetyistä miljoonista, jos ei niitä saada sijoitettua. On oikein, että laaditaan ohjelma vastaisen varalle. Mutta olisi myöskin harkittava keinoja, joilla saataisiin työnantajat suorittamaan osuutensa työttömyyskustannuksista.

Muikku: Metsäkämpillä on paljon vaeltajia, joille ei ole antaa työtä. Onko hallitus tietoinen, että erimielisyydet hinnoista olisivat aiheuttaneet kauppojen raukeamisen. Ei ole aiheutta riidellä hinnoista, jos ne hyväksymällä saadaan työttömyys torjuttua.

Härmä: Valtioneuvostolla ei ole oikeutta vaikuttaa metsäkauppoihin.

Harinen: Talonmiesten lakossa näyttää ammattiliitto vetäneen SAK:ta nenästä. Liitto olisi ollut valmis tekemään sopimuksen jos talonmestajat olisivat suostuneet antamaan 35% palkankorotuksen. Asioiden hoito SAK:ssa on ollut vaikeata, kun kommunistit eivät ole pysyneet asiallisella pohjalla.

Kommunistit ovat selittäneet, että työttömyyttä ei voida poistaa ilman kansallistamista.

Sos.-dem. ammatilliset paikallisjärjestöt ovat toimeenpanneet kokouksia työttömyys asiasta, mutta eivät ole huolehtineet enemmistöstä. Siten on niistä tullut hulina-kokouksia. He ovat kehoittaneet vastustamaan työttömyysmäärärahoja, koska työttömyyttä ei voida poistaa ilman kansallistamista. Kuntien viranomaiset on kuitenkin saatu toimi-maan suhteellisen hyvin työtilaisuuksien järjestämisessä. SAK ei ole onnistunut työti-laston keruussa. Viralliset numerot pitävät suurin piirtein paikkansa. Kuvaukset Pohjo-lan työttömyys tilanteesta ovat vahvasti liioiteltuja. Heti kun määrärahoja vastaavat työt saadaan käyntiin tulevat numerot pienenemään. On liian huonsoti valvottu sitä, mi-ten kunnat ovat hoitaneet heille kuuluvat osuudet.

Käkelä: Tie- ja vesirakennushallitus hoitaa asioitten teknillisen puolen. Hallituk-sella ei ole ollut tarpeeksi suurta työttömyysohjelmaa. Määrärahoja on tarpeeksi käytet-tävissä, mutta teknilliset voimat eivät riitä. Vuoksenlaakson, Lappeenrannan ja Kymenlaak-son talousalueilla ovat nyt ilmaantuneet ensimmäiset työttömät. Suurpiirteisyydellä olisi tässä asiassa saatu paljon enemmän aikaan.

Peltonen: Hallituksen määrärahat on myönnetty joustavasti, mutta samaa ei voida sa-noa teknillisten laitosten toiminnasta. Henkilökato niissä on ollut valtava. Nykyiset työ-läiset vastivat myös huollon siirtotyömailla ja se merkitsee suurta asiaa. Olen kiirehti-nyt asioita parhaani mukaan, mutta se ei näy auttavan, koska vaikeudet ovat niin suuret. Hallituksella ei ole valtuuksia tehdä suuria töitä.

Järvinen: Ei nykyinen tilanne ole hallituksen syytä. Mutta eikö hallituksen olisi syytä kiinnittää huomiota teknillisen henkilökunnan palkkaukseen. Ei sen kannata nykyi-sillä ehdoilla myydä työvoimaansa valtiolle.

Peltonen: On useita muita ryhmiä, jotka on rinnastettava insinööreihin ja heidän palkkansa hoidettava samanaikaisesti. Silloin siitä muodostuu suuri menoerä.

Päätös: Selostus merkittiin kuulluksi.

Kokous päättyi klo 19.40

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Rafael Paasio
Sihteeri.

Tarkistaneet:

Pöytäkirjan laati Thelma Nyman.

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ

Kokous

kuun

3

p:nä 19

klo

17

Asia:

ehdotus "Jaa"

ehdotus "Ei"

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Alanko, K. A.			✓ Lepistö, Matti		
Andersson, Gunnar			✓ Lumme, Alpo		
✓ Brander-Wallin, Laura			Malkamäki, Aino		
Eskola, Walfrid			✓ Muikku, Otto		
✓ Fagerholm, K.-A.			Niemi, P. O.		
Hakkila, Väinö			Nurminen, Elli		
Henriksson, G. V.			Paasio, Rafael		
Hiilelä, Kaisa			Peltonen, Onni		
Hiltunen, Onni			Penttala, Isak		
Huunonen, Emil			✓ Pesonen, Edvard		
Hykkäälä, H. K.			Pusa, Eeno		
Härmä, Erkki			✓ Pyy, Juho		
Jokinen, Kalle			Pyörtänä, T. K.		
Juutilainen, Jere			✓ Raatikainen, Jussi		
✓ Järvinen, Veli			Rantala, Viljo		
✓ Kajala, Olavi			✓ Raunio, Eino		
Kalavainen, Meeri			✓ Salmela-Järvinen, Martta		
✓ Karjalainen, P. A.			✓ Simonen, Heikki		
Karvonen, Juho			Sävelä, A. P.		
✓ Kilpeläinen, Yrjö			Takki, Uuno		
Koivulahti-Lehto, Hilma			Tervo, Penna		
Koskinen, Artturi			Tolonen, J. F.		
Kuittinen, Juho			✓ Turku, Arvi		
Kulovaara, Urho			✓ Turunen, Varma K.		
Käkelä, Valto			✓ Varjonen, Unto		
Lehtokoski, Aino			✓ Welling, Yrjö		
Leivo-Larsson, Tyyne			Väyrynen, Vilho		

P ö y t ä k i r j a sos.-dem.eduskuntaryh-
män valmistavan valiokunnan kokouksesta
Eduskuntatalossa ulkoasiainvaliokunnan huo-
neessa 10 päivänä helmikuuta 1949. kello
16.30. Läsnäoleviksi merkittiin seuraavat
jäsenet: Väyrynen, Karvonen, Penttala, Ranta-
la, Simonen, Andersson, Kalavainen, Raunio,
Kajala, Käkeliä, Tervo sekä Hakkila johtaen
puhetta ja Paasio toimien sihteerinä.

1.§.

Puheenjohtaja ilmoitti, että valmistavaa valiokuntaa on pidetty
liian suurena ja raskaana elimenä. Olisi valittava Tervon ehdotuksen
perusteella työvaliokunta, johon kuuluisivat virkailijat ja ryhmän va-
litsemat vv:n jäsenet ja sen valiokunnan edustaja, jonka asia olisi
käsiteltävänä.

Käkeliä: Epäili, ettei osata vetää rajaa tärkeiden ja vähemmän
tärkeiden asioiden välille. Tällä varauksella kannatti ehdotusta.

Hakkila: Huomautti, etteivät kaikki valmistavan valiokunnan jä-
senet koskaan ole saapuvilla.

Rantala: Piti elintä tarpeettomana, koska katsoi sihteerien ja
puheenjohtajien voivan hoitaa sellaiset asiat yhdessä, joita ei pi-
detty niin tärkeinä, että valmistava valiokunta olisi kutsuttava kokoon.

Asia merkittiin tiedoksi ja ottaa se uudelleen esille, kun valmis-
tava valiokunta on täysilukuinen.

2.§.

Maalaisliiton välikysymys.

Puheenjohtaja ilmoitti, että asia ei ole vielä kiireellinen, eikä
vastaustoimenpiteitä ole vielä lopuun käsitelty. Selostukset ja vas-
taukset eri aloilta annettu eri ministereiden tehtäväksi. Ruotsalais-

ten suhtautumisesta välikysymykseen ei ole varmaa tietoa. Välikysymykseen tekijät ottaneet asian alussa liian kevyesti. Hallituksen ja puolueoimikunnan kanta on se, että ne, jotka kaatavat hallituksen, saavat kantaa vastuun uuden hallituksen muodostamisesta. Puheenjohtaja ehdotti, että ryhmä yksimielisesti hyväksyisi puolueoimikunnan ja hallituksen kannan.

Kajala: Tällainen päätös voidaan ilmoittaa, mutta on eri asia toteutuuko se. Tässä maassa ei voida tällä hetkellä muodostaa hallitusta ilman sosialidemokraatteja.

Tervo: Jos ei tätä kantaa tuoda julki, niin kaatuu hallitus varmasti. Meitä on syytetty siitä, että olemme hoitaneet kaikki asiat hullusti. Olisi ajattelematonta silloin lähteä uuteen hallitukseen.

Hakkila: Fagerholm jo alussa vakuutti, että hallitus pohjaa on laajennettava. Se on demokraattisesti oikein ja sen voi jokainen hyväksyä.

Penttala: Puhui puolueoimikunnan kannan puolesta.

Käkelä: Jos hallitus nyt saa epäluottamuslauseen, niin on se annettu tämän hallituksen harjoittamalle politiikalle. Olisi silloin hullua päättää pakkaa mennä toisenlaisen politiikan tekoon. Hallituksen ja puolueoimikunnan kanta olisi saatettava kaikkien porvareitten tietoon. Ei ole nyt ajankohtaista puhua hallitus pohjan laajentamisesta.

Simonen: Puhui puolueoimikunnan kannan puolesta ja oli sitä mieltä, että se olisi viettävä julkisuuteen, koska välikysymys on tehty propaganda mielessä. Se on poliittinen voitto maalaisliitolle ja kruunaa heikäläisen politiikan ja sen huhukampanjan, jota hallitusta vastaan on harjoitettu. Puhujan mielestä on tärkeätä saada BRAVA ja valmisteilla oleva esitys suunnitelmasta vastaiseksi maatalouspolitiikaksi lävitse.

Andersson: Ei uskonut hallituksen kaatuvan. Ruotsalaiset eivät luultavasti mene välikysymyksen taakse. Ei ole meidän syytä sulkea ovia ja sanoa, että me emme mene mukaan, kun meidän ehkä kuitenkin on pakko mennä mukaan.

Kajala: Yhtyi Anderssoniin ja oli sitä mieltä, ettei ainakaan ole ryhmällä syytä mennä antamaan mitään julkilausumaa.

Simonen: Ei ole pakko antaa mitään julkilausumaa, mutta voidaan antaa porvareille sellainen käsitys propagandalla.

Rantala: Varoitti hätäilystä. Eisanonut voivansa hyväksyä julkilausumaa. Mielipide voidaan nataa muutenkin julkisuuteen.

Käkelä: Tilanne on hyvin kireä ja äännet ovat aivan tipalla. Tämän johdosta on hyvin tärkeätä antaa tieto, että ~~hallituksen~~ emme tule mukaan hallitukseen. Porvarillisetkin piirit etsivät selkänokkaa. On oltava lujia tässä asiassa eikä saa jättää mitään avonaisia portteja.

Tervo: On asia erikseen, kuinka tieto annetaan julkisuuteen, mutta se on annettava ulos tavalla taikka toisella. Jokaisen ryhmän jäsenen on annettava muille se käsitys, että me emme tule mukaan seuraavaan hallitukseen, jos tämä hallitus kaatuu. Julkilausumia ei tarvita. On sitten asia erikseen, menemmekö siihen seuraavaan hallitukseen vai ei.

Kajala: Ei julkilausumia, mutta ei ole myös tarpeellista tehdä päätöstä.

Asia merkittiin tiedoksi.

3. §.

Kalvainen pyysi merkitsemään pöytäkirjaan, että ryhmän taholta on annettu tarjoilijattarille ja vahtimestareille joulurahaa.

4. §.

Kalavainen: Suositteli, että ryhmä ostaisi korkokuvan Vironmaasta ja Ailiosta, jota Työväen Akatemia myy. Hinta 8000:- mk.

Tervo: On tärkeämpää ostaa nillä rahoilla ryhmälle uusi kirjoituskone.

Päätettiin ostaa ryhmälle uusi kirjoituskone, jonka hankkiminen jätettiin Tervon ja Paasion huoleksi.

5. §.

Myönnettiin lomaa Anderssonille 11.2.-49. istunnosta.

V a k u u d e k s i :

Rogor Paasio
Sihtööri.

Tarkistettu :

Olavi Rantala

PÖYTÄKIRJA sos.-dem.eduskuntaryhmän kokouksesta Eduskuntatalossa ryhmähuoneessa 22 päivänä helmikuuta 1949 kello 10.45. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Hiilelä, Hiltunen, Härmä, Kilpeläinen, Peltonen, Takki, Varjonen. Puhetta johti Hakkila ja sihteerinä toimi Paasio.

1. §.

Läsnäolo-oikeus.

Läsnäolo-oikeus myönnettiin Eetu Karjalaiselle Juho Kuittisen ja Pekka Martinille Penna Tervon suosituksesta.

2. §.

Maalaisliiton välikysymys.

ed. Villuola y. m. välikysymykseen
Sihteeriluki Fagerholmin ~~Kukselaiselle~~ tarkoitetun vastauksen ponnnet. (Kirjallinen liite)

Fagerholm: Olen vielä tässä vaiheessa jättänyt auki vaatimuksen siirtyä yksinkertaiseen päiväjärjestykseen.

Hakkila: Maalaisliiton ponsiin ei voida mitään perustaa.

Jokinen: Pienviljelijäin perheenjäsenten verotusta koskevan kohdan olisi mielellään nähnyt vastauksessa. Yksi lause lisää, jossa hallitus ilmoittaa ryhtyneensä toimenpiteisiin.

Lepistö: Hiltunen antaa yksityiskohtaisen vastauksen.

Jokinen: Sen pitäisi olla tässä.

Hakkila: Ei kai ole aihetta enemmän keskustella. Ryhmä äänestää ilman muuta yksinkertaiseen päiväjärjestykseen siirtymisen puolesta.

Pyörtänö: On kai aihetta ottaa kommunistien ponsi esiin. On äänestettävä maalaisliiton ja kommunistien ponnien välillä.

Lumme: Kannatti Pyörtänön ehdotuksen tarkempaa harkintaa. Olisi kutsuttava ryhmä kokoon ennen äänestystä.

Kulovaara: Kannatti Jokista.

Tervo: Ilmoitti keskustelleensa puhemiehen kanssa ja työjärjestykseen tulee väliaika ryhmien kokoontumista varten senjälkeen, kun kaikki äänestys ehdotukset on esitetty. Äänestys tulee mahdollisesti olemaan vasta huomenna.

Huononen: Yhtyi Fagerholmiin. Vastaukseen ei voida enää mitään lisätä, koska se on jo lehdistölle jaettu. Puheenvuorot täytyisi hajottaa.

Niemi: Maalaisliiton kanssa on sovittu puheenvuorojen vuorottelemisesta.

Fagerholm: Suosittelen maalaisliittolaisten puhujien sijoittamista alkupäähän, että tiedetään, mitä sillä taholla sanotaan.

Käkelä: Meikäläisten, varsinkin Lepistön olisi päästävä alkupäähän, jotta radio olisis käytettävissä. Annetaan kommunistien ja maalaisliittolaisten puhua yöllä, jolloin on vähän kuulijoita.

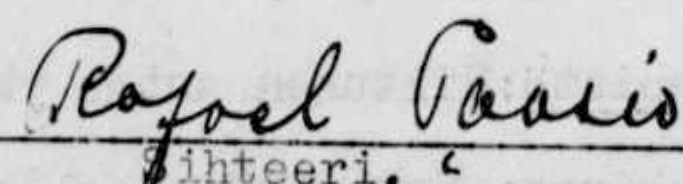
Lumme: Ryhmämme tapa on esiintyä arvokkaasti, ja siksi olisi aihetta antaa maalaisliittolaisten johtomiesten esiintyä alussa.

Simonen: Ei ole aihetta antaa Sukselaisen esiintyä kärjessä.

Päätös: Hyväksyttiin Fagerholmin vastaus ja puheenvuorojen vuorottelemisen.

V a k u u d e k s i:

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Tarkistettu:

Pääministeri K-A. Fagerholmia vastaus ed. Vilhulan m.

välikyösymykseen.

Herra Puhemies,

Kansanedustaja Vilhula ja hänen yhtyen 50 muuta kansanedustajaa ovat valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 2 momenttiin nojautuen esittäneet hallituksen asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan välikyösymyksen:

Tietääkö hallitus, että maatalous- ja erikoisesti pienviljelijäväestön asema maassamme on tuotteiden hintojen alenemisen, menekki vaikeuksien, tuotantokustannusten nousun ja korkean verotuksen johdosta muodostunut kestäättömäksi ja maatalouden harjoittamisen kannattamattomaksi?

Mitä hallitus aikoo tehdä maatalouden aseman parantamiseksi, erityisesti sen verotuksen helpottamiseksi ja kannattavuuden turvaamiseksi?

Tämän välikyösymyksen johdosta pyydän saada esittää seuraavaa:

Hallitus, joka on ohjelmansa mukaisesti kohdistanut erityistä huomiota inflation pysäyttämiseen ja taloudellisen vakaantumisen aikaan saamiseen, on tietenkin seurannut tarkoin taloudellista kehitystä kaikilla aloilla ja erityisesti maataloudessa. Onhan hallitus jo ohjelmajulistuksessaan ilmoittanut pyrkivänsä maatalouspolitiikassaan tuotannon kohottamiseen, mutta myöskin kustannusten alentamiseen rationalisoinnilla ja muiden tarkoitusta vastaavien toimenpiteitten kautta. Niinikään hallitus on ilmoittanut kohdistavansa tällöin erityistä huomiota maatalouden pienviljelysvaltaisuuksiin ja maan eri osien luontaisiin tuotantomahdollisuuksiin. Kuten jällempänä olevasta yksityiskohtaisemmasta selvityksestä ilmenee, hallitus on maatalouspolitiikan alalla suorittamissaan käytännöllisissä toimenpiteissä päässyt melkoisen

pithälle näitten pyrkimyksenä toteuttamisessa. Arvesteltessa hallituksen talouspolitiikan ja maatalouspolitiikan alalla suoritettavia toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia ei voitane kieltää, että talouselämäme rappioiden korjaamista jarruttanut inflatiekehitys on viimeisten kuukausien aikana saatu pysäytyksi. Tätä on saatu luoduksi taloudellisen vakautuneisuuden tärkein edellytys. Kieltä ei myöskään voitane sitä, että nykyinen hallitus on tuntuvasen määrin purkanut sitä säännöstelyjärjestelmää, joka on kahlinnut taloudellista elämämme ja erityisesti maataloutta. Näin tehdessään hallitus on noudattanut niitä toivomuksia säännöstelyn aiheuttaman pakkotalouden purkamisesta, joita eduskunta on viimeksi kuluneina vuosina niin usein hallituksille lausunut.

Välikysymyksessä huomautetaan, että maatalous on viimeisten kuukausien aikana joutunut erittäin vaikeaan, melkeinpä mädäneläiseen tilaan. Syyinä tällaiseen kehitykseen ilmoitetaan olleen muiden seikkojen ohella eräiden maataloustuotteiden romahdusmainen hintojen lasku. Esimerkkeinä mainitaan sianlihan, kananmunien ja perunan tuottajahinnoissa tapahtuneet muutokset samalla kuin väitetään, että viljan hinnat ovat jatkuvasti olleet tuotantokustannuksia alhaisemmat. Eikä Kaiken tämän sanotaan olevan seurausta nykyisen hallituksen harjoittamasta maatalouspolitiikasta, jonka väitetään pyrkineen edistämään tuotannon kohottamista. Tätä maatalouspolitiikkaa väitetään samalla epätarkeituksenmukaiseksi sanomalla, että se ei muka olisi samalla huolehtinut tuotannon kannattavuisuuden turvaamisesta.

Pyrkinessään tervehdyttämään taloudellista elämämme siitä saunustilasta, johon se sodan ja sen jälkeen harjoitetun talouspolitiikan seurauksena on joutunut, hallitus on kiinnittänyt "suuta pörsäi" on viime vuoden aikana saatu pörsäi

tänyt vakavaa huomiota maatalouden asemaan. Tämä on ollut välttämätöntä, mutta myöskin luonnollista, koska pienviljelysvaltaisesta maataloudesta ja sen sivuelinkeinoista saa toimeentulonsa lähes puolet kansastamme ja koska hallituksen itsensäkin kannattajiin lukeutuu huomattavat määrät maan pienviljelijäväestöä. Hallitus on tällöin todennut, että eräiden maataloustuotteiden hinnat ovat alentuneet viime vuoden kuluessa. Asiallisilla perusteilla voidaan kuitenkin olla eri mieltä välikysyjäin väitteestä, että hintojen lasku olisi ollut romahdusmaista. On näet otettava huomioon, että juuri kysymyksessä olevien tuotteiden, sianlihan, kananmunien ja perunan hinnat ennen nyt kyseessä olevaa alennusta eivät suinkaan olleet kohtuullisia, vaan päin vastoin luonnottoman korkeat. Joulukuussa 1947 oli maataloustuotteiden hintaindeksi noussut pistelukuun 1571 eli noin 50 prosenttia enemmän kuin kotimarkkinatavarain yleisindeksi. Samanaikaisesti oli teollisuustuotteiden tukkuhintaindeksi pisteluvussa 738, jolloin on huomattava, että teollisuustuotteiden hintoihin suurimmalta osalta sisältyi liikevaihtovero, jota maataloustuotteilla ei ollut. Yleisen vakautumisen kannalta katsottuna noin huomattavien hintakehityksessä esiintyneiden eroavaisuuksien supistuminen on ollut tarpeen. Väite romahdusmaaisesta hintojen laskusta olisi oikea, jos vertauskohtaksi otettaisiin "mustassa pörssissä" muutamia vuosia sitten tiettävästi maksetut hinnat, mutta maataloustuottajat itse ovat selittäneet, että niistä ovat päässeet osallisiksi vain hyvin suppeat piirit. Ne eivät sen vuoksi kelpaa vertauskohteeksi arvosteltaessa maatalouden kannattavuuteen vaikuttavia hintojen muutoksia. Hallitus puolestaan mielihyvin toteaa, että keinottelua edistänyt ja tuottaja- ja kuluttajaväestön välille ristiriitoja synnyttänyt "musta pörssi" on viime vuoden aikana saatu paina-

lopullisesti kukistetuksi.

Maatalouden ja erityisesti pienviljelyksen taloudellisen aseman kehitystä arvioitaessa ei huomiota voida kiinnittää välikysyjen tavoin ainoastaan muutamien erillisiin hintojen alennuksiin. On tosin myönnettävä, että ne jo sellaisinaan ovat omiaan huolestuttamaan jokaista hallitusta, joka nykyisen tavoin pyrkii erikoisella huolella tervehdyttämään maan talouselämää niin, että mahdollisimman nopeasti saavutettaisiin mahdollisuudet kansan kaikkien kerrosten elintason kohottamiseen. Pitäen muistissa, että säännöstelyn purkaminen on jo aikaisemminkin aiheuttanut äkillisiä, mutta kuitenkin tilapäisiä hintojen muutoksia, maatalouden taloudellisen aseman kehitystä on tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena, ottaen huomioon kaikki siihen vaikuttavat tekijät. Vaikka jätänkin näiden seikkojen yksityiskohtaisemman selvittelyn ja hallituksen suunnitelmien tai jo suorittamien toimienpitemien selostamisen maatalousministerin huoleksi, haluan kuitenkin jo tässä yhteydessä kiinnittää eduskunnan huomiota erityisiin yleisiin näkökohtiin, joita ei ole lupa sivuuttaa keskusteltaessa näistä asioista.

Nykyinen hallitus, joka muodostettiin viime heinäkuun 29 päivänä, ei ymmärrettävistä syistä enää voinut sanottavastikseen vaikuttaa viime vuonna saadun sadon suuruuteen, vaikka välikysymyksessä väitetäänkin tämän hallituksen huolehtineen tuotannon kohottamisesta. Viime vuonna saadun sadon suuruuteen vaikuttivat edellisten hallitusten aikana maahan hankitut huomattavat määrät väkilannoitteita ja niiden runsas käyttö. Hallitus, jonka mielestä sadon lisäystä ei ole syytä moittia, antaa tästä edeltäjilleen vilpittömän tunnustuksen. Myöskin sääsuhteet, jotka eivät ole hallituksen määrättävissä, olivat sadon kasvulle edulliset.

Suotuisten tuotantoedellytysten vallitessa saatiin maassa erittäin hyvä ja runsas sato. Suuruudeltaan se oli yli 30 prosenttia suurempi kuin edellisen vuoden sato ja noin 85 prosenttia viimeisten sataa edeltäneiden vuosien keskimääräisestä sadosta. Näin runsaasta sadosta seuraa, ettei maahan tämän satevuoden aikana ole tarvinnut eikä todennäköisesti tarvitsekaan enää enää ostaa ulkomailta elintarvikkeita entisessä laajuudessa. Eräät asiantuntijat ovat arvioineet täten poistuneen tuontitarpeen edustavan noin 35 miljoonaa dollaria vastaavaa valuuttamäärää, joka voidaan käyttää muiden kansan toimeentulolle välttämättömien tarvikkeiden, muiden muassa maatalouskoneiden, maahantuontiin. Tuskinpa tällaista tulosta voidaan pitää moitittavana. Pienviljelysvaltainen maataloutemme, joka on antanut näin arvokkaan panoksen kokonaiskansantalouteemme, ansaitsee siitä täyden tunnustuksen.

Suurentuneen sadon ja hyvän rehuvuoden vaikutukset maatalouden kokonaistuottoon ovat selvästi havaittavissa. Niiden ja maahan tuotujen halpojen väkirehujen ansiosta maitojen vastaanottamat maito- ja voimäärät ovat viime vuoden aikana jatkuvasti ja voimakkaasti lisääntyneet, samoin myöskin teurastamoiden vastaanottamat lihamäärät. Kun taloudessamme sen luonteesta johtuen rahatulujen kannalta tärkeimmät tuotannonalat ovat juuri karjatalous ja lihantuotanto, täytyykin pitää selvänä, ettei maatalouden kannattavuisuus lisääntyneen tuotannon huomioon ottaen ole voinut vähentyä niin suuressa määrin kuin välikysyjät haluaisivat väittää. Maatalouden kannattavuudesta keskusteltaessa on myös väitetty, että leipäviljan hinta olisi nykyisin pahassa kuopassa. Onkin myönnettävä, että leipäviljasta tuottajille maksettava hinta ei ole kehittynyt samassa suhteessa kuin eräät muut maatalouden saamat tuottajahinnat, mutta tätäkin

kysymystä on tarkasteltava silmällä pitäen maatalouden kokonaistuotannon muodostusta. Maatalousministeriön neuvottelukunnan lausumien laskelmien mukaan arvioidaan maatalouden satovuonna 1948-1949 saatava kokonaistuotto noin 65 miljardiksi markaksi. Leipäviljan osuus tästä on kuitenkin maataloutemme edellä esitetun karjatalousvaltaisen rakenteen vuoksi arvioitu ainoastaan 5,4 miljardiksi markaksi eli noin kahdenkymmentä osaksi kokonaistuotosta. Vertailun vuoksi on mainittava, että maidon tuotanto samojen laskelmien mukaan on arvioitu 33,4 miljardiksi markaksi eli noin puoleksi maataloutemme tuotosta. Asiointästä taustaa vastaan katseltaessa voidaan syytä kysyä, eikö välükysyjän mielestä nykyisen hallituksen maatalous- ja erikseen pienviljelyysoystävällisyydestä puhu mitään se seikka, että säännöstellyn maidon hinta on runsaasta rehusadosta ja halvoin väkirehujen hinnoista huolimatta pidetty muuttumattomana, vaikka se on noin 15 kertaa sotaa edeltäneitten vuosien maidon hintaa korkeampi. Kun maan kuluttajaväestö on tämän kestänyt suuren napiseuatta, olisi voinut odottaa, että välükysyjätkin olisivat pidättäneet hätkäidyistä johtopäätöksistä. Korkea maidon hinta on tuonut maataloudelle ja erityisesti pienviljelijäväestölle huomattavasti suuremman tulonliisan kuin mitä se olisi saanut viljan hinnan korotuksen kautta. Hallitus tulee kuitenkin tarkistamaan leipäviljan hintoja maataloustuotteiden hintojen yleisen tarkistuksen yhteydessä.

Kun välükysyjät ovat kiinnittäneet huomiota maatalouden menekkimahdollisuuksiin, on tässä yhteydessä syytä tarkastella näitäkin kysymyksiä. Hallitus ei ole suinkaan unohtanut vielä maatalouden menekkimahdollisuuksia, vaan on päin vastoin säännöste-

1 päivästä ja maidon hankintaan 1 päivästä lähtien. Kun joulukuun

lyä purkamalla pyrkinyt niitä laajentamaan. Näin menetellessään hallitus on joutunut myös korjaamaan niitä varomattomuuksia, joita edellinen hallitus ~~myös~~ ja sen kansanhuoltoministerit tässä suhteessa tekivät, vaikka jo heidän toimiaikansa oli selvästi havaittavissa, että maan kansanhuoltotilanne oli ripeätä vauhtia paranemassa. Julkisuudessaakin on jo mainittu, että maassa oli viime joulukuun lopulla varastoituna tanskalaista sianlihaa 495.000 kiloa, brasilialaista naudanlihaa 274.500 kiloa sekä argentiinalaisia lihasäilykkeitä 850.000 tölkkiä. Sitäpaitsi oli ostettuna, mutta ei vielä maahan tuotuna, 500.000 kiloa tanskalaista sianlihaa ja 1.200.000 kiloa tanskalaista naudanlihaa. Kaikki nämä tuotteet oli ostettu maahan välityksensä ensimmäisen allekirjoittajan, edustaja Vilhulan ollessa kansanhuoltoministerinä. Tilanteen nopeasti muuttuessa niin, että jatkuva tuonti olisi vaikeuttanut kotimaisen tuotannon omille markkinoille sijoittamista, nykyinen hallitus melkein heti muodostamisensa jälkeen joutui tutkimaan mahdollisuuksia keskeyttää tämä tuonti. Sen onkin onnistunut peruuttaa aikaisemmista ostoista ne edellä mainitut erät, joita ei ollut ennätetty tuoda maahan. Hallituksen toimesta käytyjen neuvottelujen perusteella maastamme sitäpaitsi lähiaikoina voidaan viedä ulkomaille noin 500.000 kiloa suuruinen erä sianlihaa, joka edelleen helpottaa maataloutemme menekkimahdollisuuksia kotimaassa. Lisäksi neuvotellaan perhailaan sianlihan viennistä Neuvostoliittoon ja tutkitaan muitakin lihan vientimahdollisuuksia. Kanamunien ja perunaheinän maahan tuonnista hallitus on kokonaan pidättynyt.

Maidon ja voin tuotannon kehottua on voitu vapautua voin tuonnista ulkomailta. Lisätäkseen menekkimahdollisuuksia hallitus on päättänyt vapauttaa kotivoin säännöstelystä ensi maaliskuun 1 päivästä ja maidon huhtikuun 1 päivästä lukien. Kun juuston

tuotanto kaluvan vuoden aikana kohoanee kotimaista kysyntää suuremmaksi, lähenee aika, jolloin senkin vientiin voidaan ryhtyä. Hallitus, joka pitää tärkeänä maataloutemme tuotteiden entisten vientimarkkinain takaisin valtaamista, suhtautuu myönteisesti myös juuston vientipyrkimyksiin. Pienohko määrä juustoa onkin jo viety maasta.

Perunan ennätysellisen runsas sato aiheutti perunamarkkinoilla huomattavan hintojen alenemisen. Toisaalta tämä aiheutti myös maataloudessamme hyvin tärkeän karjatalouden tuotantokustannusten alenemisen. Hallituksen hyvää tahtoa tukea perunan viljelijöitä osoittaa se, että alueella, jossa peruna muodostaa pienviljelijöiden pääasiallisimman rahatulojen lähteen, annettiin perunajauholle hintatakuu. Kun perunajauho oli vapaa kaikesta säännöstelystä, käytettiin perunaa myös huomattavasti määrät perunatärkkelyksen valmistamiseen.

Välikysymyksessä lausutaan, että maatalouspolitiikka, joka pyrki vain tuotannon kohottamiseen, mutta ei samalla huolehdi tuotannon kannattavuudesta, on epätarkeoituksenmukaista. Sellaisena täytyy näin ollen myös pitää maatalouspolitiikkaa, joka ei huolehdi siitä, että lisääntyvän tuotannon markkinamahdollisuudet ovat turvatut. Tällainen oli todellisuudessa tilanne nimenomaan viljan ja perunan osalta, kun hallitus viime heinäkuun lopulla muodostettiin. Maatalousministeriössä oli edellisen hallituksen aikana kyllä laadittu suunnitelmia tuotannon kohottamiseksi, mutta ei ollut laadittu suunnitelmia, joita toteuttaen taattaisiin lisääntyvän tuotannon häiriötön markkinointi. Myöskään maan viljavaroja ei ollut laajennettu eikä uusia rakennettu. Tästä aiheutui, että vaikka meillä on edelleen olemassa erittäin huomattava

viljan tuontitarve sattui tapauksia, että Valtion Viljavaraston asiamiesliikkeet eivät raheitus- tai varusteintivauksien vuoksi voineet ottaa vastaan kaikkea tarjottua viljaa. Helpotukseen tässä tilanteessa käteisvarojen puutetta potevien maanviljelijäin asemaa hallitus elokuun 30 päivänä päätti antaa Valtion Viljavaraston tehtäväksi varastoinnin järjestämisen asiamiesliikkeisiin ja viljelijöiden luokse. Ennakkomaksuna näin varastoidusta viljasta suoritettiin viljelijöille 10 markkaa kilolta. Tarkoitukseen varattiin käytettäväksi valtion varoja kaikkiaan 600 milj. markkaa. Pyrkimyksenä on, että kaikki tarjottu vilja voidaan kesään mennessä ottaa vastaan. Ottaen huomioon sen melkoisen vakiintumattomuuden, mikä kansainvälisessä kaupassa vielä valitettavasti vallitsee, runsaita viljavarastoja ei voitane pitää hyljeksittävinä. Sen sijaan on aivan ilmeistä, että lähiaikojen maatalouspolitiikan on vakavasti pyrittävä laajentamaan maataloustuotteiden kunnollisia varastoimismahdollisuuksia.

Välikysymyksessä kiinnitetään huomiota myös maatalouden tuotantokustannuksiin, vaikkakaan niitä ei yksityiskohtaisemmin käsitellä. Kysymys onkin laaja ja siihen vaikuttavat tekijät monilukuiset. Hallitus on tähänkin seikkaan kiinnittänyt huomiota ja pyrkinyt pitämään tuotantokustannukset mahdollisimman alhaisina huolehtimalla väkilannoitteiden, väkirehujen ja muiden maataloustarvikkeiden riittävästi tuonnista. Niiden tuonti onkin ollut kysyntää vastaava. Väkirehujen ja väkilannoitteiden hinnat on sikäi sitäpaitsi pidetty jatkuvasti ulkomaisten tuontihintojen edellyttämää tasoa alempina. Niinpä väkirehujen hintojen alentamiseen on heinäkuun 1 päivän 1948 jälkeen myönnetty valtion varoja 396 milj. markkaa. Väkilannoitteiden tuonti-

tähtönsä on niinkään tasattu.

Erään maatalouden kustannustekijäistä muodostavat maataloustyöntekijäin palkat, vaikkakaan niitä ei välikysoyryksessä koskettella. Sen jälkeen kuin näitä palkkoja edellisen hallituksen toimesta keuhällä 1948 tarkistettiin, ne ovat olleet muuttumattomat. Vasta kuluven vuoden tammikuun lopulla, muutamia päiviä ennen kuin välikysoyry jätettiin, valtioneuvosto päätti yleisessä kuoppapalkkojen tarkistuksesta, jonka yhteydessä samoin kuin aikaisemmin huonehtaisiin myös maatalouspalkat. Kuoppakorotusten sovellutukseen maatalouspalkkoihin ei ole kuitenkaan vielä tähän mennessä ryhdytty työnantajien kieltäytyessä näiden palkkojen tarkistuksesta. Palkkojen merkitystä maatalouden kokonaiskustannuksissa ei ole kuitenkaan yliarvioitava. On muistettava, että pienviljelyvaltaisessa maataloudessamme vieraan työvoiman käyttö on varsin vähäistä. Lasketaanhan, että maatalouden käyttämä vieras työvoima muodostaa vain noin 16 prosenttia maataloudesta toimeentulonsa saapien kokonaismäärästä. Edelleen on muistettava, että maatalouden palkat ennen sotia olivat auttamattomasti kuopassa ja että ne vieläkin eivät kestä vertailua muissa ammateissa maksettaviin palkkoihin. Muistettava myös on, että kun maatalouspalkkoja ryhdyttiin säännöstelemään, säännöstelyn pääasiallisimpana tarkoituksena oli turvata maataloudelle sen tarvitsema työvoima, josta teollisuus silloin kilpaili ankarasti. Samalla oli pyrkimys pysyttää palkkataso vakana koko maassa. Palkkasäännöstelyn jähkästä luonteesta johtuen, että näiden seikkojen vaikutukset ovat edelleenkin havaittavissa maatalouden palkkauksessa.

Kysymys maatalouden tuotantokustannusten alentamisesta ja kannattavuisuuden turvaamisesta on ratkaistava aivan toisia toi-

tä käyttämällä kuin alentamalla maataloustyöläisten palkkoja. Osoituksena tästä voidaan mainita, että vaikka maataloustyöläisten palkkoja viime vuoden aikana edellisen hallituksen toimesta korotettiin, eräiden maatalouden rahatulojen muodostuksessa tärkeimpien tuotteiden tuotantokustannukset samana aikana päin vastoin alenivat. Niinpä esimerkiksi sianlihan tuotantokustannukseksi vielä vuoden 1948 alkupuolella laskettiin 197 markkaa kilolta, mutta tällä hetkellä se arvioidaan alle 130 markaksi kilolta. Samalla tavoin, joskaan ei aivan samassa suhteessa, ovat myös alentuneet naudanlihan, kananmunien ja muidon tuotantokustannukset. Kaikesta tästä huolimatta maatalouden tuotantokustannukset yhä edelleen ovat niin korkeat, että se niiden varassa ei voi saavuttaa aivan liian heikon kannattavuisuuden. Näiden tuotantokustannusten alentaminen tuntuvasa määrin on kuitenkin mahdollista ainostaan ontista laajemman koneiden käytön ja rationalisoinnin kautta. Tätä toimintaa hallitus on pyrkinyt ja pyrkii edelleenkin edistämään mahdollisuuksien mukaan.

Välikysymyksessä kiinnitetään huomiota maatalouden verotukseen, joka luonnehditaan rasittavaksi. Samalla väitetään hallituksen pyrkineen lisäämään maataloudelle verotuksenkin kautta rasituksia samalla kun niitä muilta vähennetään. Edelleen väitetään, että tämän veropolitiikan seurauksena tulisi olemaan maatalouden ja erityisesti pienviljelyksen huomattava verojen nousu tulojen vähentymisestä ja omaisuuden arvojen pienentymisestä huolimatta.

Nämä väitteet ovat ristiriidassa tosiasian kanssa. On näet muistettava, että voimassaolevan lain mukaan maatalouskiinteistöjen verotusperusteet on vahvistettava verovuonna päättyneen ja kahden sitä edeltäneen talous- ja hakkuuvuoden kes-

kiarvon perusteella. Hallituksen taholta on eduskunnalle annettu esitys, jossa ehdotettiin, että verotusperusteet määrättäisiin ainoastaan verovuoden arvioitun tuoton mukaan, jolloin verovuoden sate ja siitä todennäköisesti saatava hinta voitaisiin ottaa huomioon verotusperusteita määrättäessä. Tämä esitys ei kuitenkaan saavuttanut eduskunnan hyväksymistä. Näin ollen ei nykyisen lain voimassa ollessa voida ottaa huomioon yksinomaan verovuoden tuottoa, mistä saattaa olla seurauksena se maatalouden kannalta varsin epäedullinen tulos, että on pakko korottaa maatalouden verotusperusteita edellisten vuosien tuoton keskiarvon osoitettua nousua, vaikka varsinaisena verovuonna onkin saatu huono taloudellinen tulos. Verotusperusteita vuoden 1948 tulojen verotusta varten vahvistettaessa oli täten arvioitava paljonko maatalouskiinteistöt olivat keskimäärin vuotta kohti tuottaneet talousvuosina 1945-46, 1946-47 ja 1947-48. Koska maatalouden tuotto inflation johdosta on näinä vuosina markkamääräisesti jatkuvasti ja jyrkästi noussut ja kun talousvuosi 1944-45, joka viime vuonna vielä oli mukana keskiarvoa laskettaessa ja joka oli maatalouden kannalta hyvin heikko, on nyt jäänyt pois keskiarvosta, on kolmen talousvuoden keskimääräinen tuotto noussut vuodesta 1947 vuoteen 1948 huomattavasti. Tämän vuoksi verotusperusteiden korotusta maan varsinaisella viljelysalueella ei voitu kuluvana vuonna välttää, vaikka hallitus edellä mainittua keskiarvoa laskettaessa otti viimeisen talousvuoden kirjanpito-tilojen tuotosta huomioon ainoastaan 65 prosenttia, sen sijaan, että se kahtena edellisessä vuotena oli huomioitu 100-prosenttisenä. Nousu johtuu, kuten sanottu, voimassa olevan lain määräyksistä. Koska hallituksen tiedossa kuitenkin on, että suuressa osassa Pohjois-Suomea oli saatu vuonna

1948 heikko sato, verotusperusteita vuodelta 1948 Oulun ja Lapin lääneissä eräitä tasoituksia lukuunottamatta ei lainkaan korotettu. Pienviljelysvaltaisessa Keski- ja Itä-Suomessakin korotus rajoitettiin huomattavasti pienempään määrään kuin Etelä- ja Lounais-Suomessa.

Osoituksiksi siitä, millä tasolla maatalouden tuleverotus korotettujen verotusperusteiden mukaan nyt on Etelä-Suomessa, jossa verotusperusteet ovat korkeimmat, voidaan esittää eräitä vertailuja maatalouden ja palkannauttijain verotettavan tulon suuruudesta eri kunnissa. Suoritettujen pistokokeiden perusteella on todettu, että noin 10 hehtaarin suuruisen viljelysmaan tulot sekä isännän palkka vastaavat sitä verotettavaa tuloa, joka on todettu koituneen maataloustyöläiselle palkastaan. Noin 20 hehtaarin suuruisen viljelysmaan verotettava tulo sekä isännän palkka vastaa vuorostaan sitä verotettavaa tuloa, mikä on todettu koituneen ammattitaitoiselle tehdastyöläiselle palkkato-loistaan. Maatalouden verorasitusta ei tämän jälkeen voitane väittää suhteellisestiakaan rasittavammaksi.

Valtiovarainministeriön toimesta on pyritty selvittämään maatalouskiinteistöjen omaisuusarvojen suhdetta niiden verotusarvoihin. Vaikka kauppvoja muiden kuin sukulaisten kesken on tehty suhteellisen vähän muiden paitsi maansaantiin oikeutettujen kanssa, niistä on kuitenkin voitu todeta, että verotusarvot liikkuvat aivan toisella tasolla kuin hinnat vuoden 1948 aikana tehdyissä kaupoissa. Eri lääneistä saatujen tietojen perusteella ovat verotusarvot olleet tehtyjen kauppjojen kauppahinnoista keskimäärin seuraavat: Uudenmaan läänissä 63,6 %, Kymen läänissä 55,2 %, Kuopion läänissä 48,4 % ja Oulun läänissä 46,8 %. Vaikka omaisuudelle verotuksessa olisi lain mu-

stekokunnit, joita parhailleen joutuu maatalouden verovelvol-

kaan määrättävä se arvo, mikä sillä verovuoden päättyessä omistajan kädessä oli, on todettava, että verotusarvot ovat nyt, kiinteistökauppojen vapauduttua säännöstelystä, tuntuvasti alemmat kuin niiden todelliset kauppa-arvot.

Vaikka täten voidaan todeta, että maatalouskiinteistöjen verotusarvot ovat keskimäärin vain vähän yli puolet niiden todellisista arvoista, valtiovarainministeriö on päättänyt, että vuodelta 1948 toimitettavassa tulo- ja omaisuusverotuksessa on käytettävä samoja omaisuusarvoja kuin vuodelta 1947 toimitetussa. Näin ollen ei kuluvana vuonna tapahtunut verotusperusteiden osittainen korotus tule aiheuttamaan korotusta maatalouskiinteistöjen verotusarvoihin. Lisäksi omaisuuden alin verotettava määrä on hallituksen aloitteesta korotettu 500.000 markkaan ja omaisuusveroasteikkoa muutenkin tuntuvasti lievennetty. Niinkään hallitus on esittänyt eduskunnalle, että toisen omaisuudenluovutusveron mukaan verotettavan omaisuuden alaraja korotettaisiin 80.000 markasta 400.000 markkaan sekä että tätäkin veroasteikkoa huomattavasti lievennettäisiin. Mikäli tämä esitys eduskunnassa kiireesti hyväksytään, kuten hallitus hartaasti toivoo, tulee myöskin maatalouskiinteistöihin kohdistuva omaisuusverotus hallituksen toimenpiteitten seurauksena kuluvana vuonna tuntuvasti alenemaan. Sellainen maatalousomaisuus, jonka verotusarvo alittaa 400.000 markkaa, vapautuisi kokonaan kaikesta omaisuusverosta. Nämä tosiasiat nykyisen hallituksen veropolitiikasta, josta valtiovarainministeri saattaa tarvittaessa antaa yksityiskohtaisempiakin tietoja, osoittavat, että välikysymyksessä tässä kohdin hallitukseen kohdistetut väitteet ovat virheellisiä.

Ne omaisuuden luovutusveron ja tulo- ja omaisuusveron ennakkokuitit, joita parhaillaan jaetaan maatalouden verovelvol-

lisille, johtuvat vuosi sitten suoritetuista toimenpiteistä. Nykyisellä hallituksella ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa niihin.

Välikysymyksessä, joka koskee hallituksen suhtautumista maatalouden ja pienviljelyksen asemaan, kiinnitetään huomiota erään poliittisen puolueen julkaisemaan maatalouspolitiikkaa koskevaan kirjaseen. Näin on tehty nähtävästi siitä syystä, että tämä kirjanen on Sosialidemokraattisen Puolueen kustantama. Hallitus, jonka on toiminnassaan noudatettava maan lakeja, ei halua virittää keskustelua sen enempää tästä kuin Maalaisliiton mahdollisesti kustantamista maatalouspolitiikkaa käsittelevistä kirjasta. Maatalouspolitiikkansa hallitus perustaa omaan ohjelmaansa, jota välikysymyksessä ei ole edes yritetty arvostella. Niitä käytännöllisiä esityksiä laatimaan, joilla tämä ohjelma voitaisiin toteuttaa, hallitus taas jo varhain syksyllä on kutsunut maatalouden ja erityisesti pienviljelyksen käytännöllisiä ja tiedon asiantuntijoita. Heistä koottu Maatalousministeriön neuvottelukunta onkin jo suorittanut arvokasta alustavaa työtä sille laajemmalle taloudelliselle neuvottelukunnalle, jonka hallitus, tehtyään siitä periaatepäätöksen jo varhain tammikuussa, järjestelyestneiden selvittyä viimein tammi-helmikuun vaihteessa asetti. Tämä neuvottelukunta sai tehtäväkseen harkita ja laatia esityksiä niiksi ratkaisuiksi, joita talouselämänsä kokonaisuudessaan olisi suoritettava sen vakautuneisuuden aikaansaamiseksi, minkä hallitus ohjelmassaan on asettanut talouspolitiikkansa tärkeimmäksi päämääräksi ja mihin hallituksen suorittama menestyksellinen inflation vastainen taistelu on antanut edellytykset. Neuvottelukunnan on tällöin tietenkin harkittava myös maatalouden ajankohtaisia pulmia ja laadittava

niitä koskevia esityksiä. Merkillistä kyllä, julkisuudessa on mainittu maalaisliiton, johon välikysyjät luokutuvat, kieltäneen tähän neuvottelukuntaan kutsuttuja jäseniään osallistumasta sen työhön ennen kuin välikysymykseen on annettu vastaus. Jos tämä tieto on oikea, asettaa se välikysyjät emittuiseen asemaan. Ne ovat valmiit syyttämään hallitusta virheellisestä maatalouspolitiikasta, mutta kun hallitus kutsuu heitä myötävaikuttamaan yhteisten taloudellisten pulmien ratkaisujen suunnitteluun, he kieltäytyvät siitä. Kuitenkin ne taloudelliset pulmat, jotka nyt on selvitettävä, jotta voitaisiin laatia riittävän pätevät suunnitelmat taloudellisen elämämme lopullista tervehdyttämistä varten ovat niin laajoja, että mikään hallitus tuskin voisi niitä ratkaista turvautumatta tällaisen laajan taloudellisen asiantuntemuksen omaavan neuvottelukunnan apuun.

Suhtautumisestaan maatalouteen ja erityisesti pienviljelykseen,, joka muodostaa maataloutemme valtaisan enemmistön, hallitus aikaisemmin mainitun lisäksi voi esittää seuraavia esimerkkejä. Heti elokuun alussa hallitus ensimmäisenä toimenpiteenään jakoi eduskunnan päättämän väkilannoitemiljardin pienviljelijöille. Kuluvan vuoden budjettiesityksessä hallitus lisäksi otti uuden miljardin markan määrärahan käytettäväksi avustuksina pienviljelijöiden tuotannon kohottamiseksi. Tällaista nimenomaan pienviljelystä tukevaa määrärahaa ei ole valtion menoarviossa koskaan aikaisemmin nähty. Edelleen hallitus lisäsi uudis- ja laidunraivauspalkkioihin varattuja määrärahoja, sisällytti budjettiin määrärahan avustukseksi lehmävasikoiden hankkimiseksi pienviljelijöille, korotti AIV:rehan valmistuksen neuvontaan ja rehtorinien rakennuspalkkioihin käytettäviä määrärahoja. Samoin esitettiin pienviljelijäin seenniapito-yhtymille ja karjantarkastusyhdistyksille myönnettäväksi entistä suuremmat määrärahat.

Niinikään otettiin menoarvioon määrärahat maaseudun asute-ol-
 jen parantamiseen ja maaseudun sähköistämiseen tukemiseksi. Saman
 aikaan jätettiin eduskunnalle esitys laiksi sähkölaitekiinteistöi-
 tä. Tämä laki, jonka eduskunta on hyväksynyt helpottaa huomat-
 tavalla tavalla maaseudun sähköistämistä. Hallituksen esityksen
 perusteella on eduskunnassa juuri valmistunut laki pienviljelijäi-
 senninpitoiyhtymille ja karjantarkastusyhdistyksille annettavien val-
 tion avustusten perusteista.

Eduskunnassa on parhaillaan käsiteltävänä hallituksen esitys
 laiksi salaojituksen edistämisestä, mikä merkitys maataloudellem-
 me on varmaankin oleva ensiarvoisen suuri. Käsiteltävänä on edus-
 kunnassa myös hallituksen esitys laiksi maatalouskoneitten tutki-
 muslaitoksesta, jonka merkitys välikäsymyksessä kosketellun matal-
 louden kannattavuisuuden parantamisessa on varmaankin muodostuva
 erittäin huomattavaksi.

Nämä esimerkit riittävät osoittamaan, että hallituksen har-
 joittama maatalouspolitiikka ei ole unohtanut pyrkiä ei ainoas-
 taan kohottamaan maatalouden tuotantoa, vaan myöskin turvaamaan
 sen kannattavuutta. Oahan hallitus yrittänyt parhaansa mukaan
 laajentaa maatalouden menekkimahdollisuuksia. Ja oahan hallitus
 kiinnittänyt huomiota toimenpiteissään eritoten pienviljelyksen
 aseman parantamiseen. Itse asiassa hallitus onkin toiminnallaan
 viitoittanut maamme maatalouspolitiikalle uuden, pienviljelykselle
 ystävällisemmän suunnan kuin mitä aikaisemmin on noudatettu. Ot-
 taen huomioon maamme maatalouden rakenteen ja maan eri osien
 luontaiset tuotantoedellytykset, hallitus pitää tätä maatalous-
 politiikkaa täysin perusteltuna.

Hallitus siis tietää, että maataloudella on nykyisin vai-
 keuksia. Ne eivät johdu ainoastaan puhtaasta maataloustuotannesta
 saatavien rahatulon alentumisesta, vaan myöskin metsämyyntitu-